

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 284

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

49 tomas

2006 m. lapkričio 21 d.

Pranešimo Nr.

Turinys

Puslapis

I *Informacija*

Audito Rūmai

2006/C 284/01

Specialioji ataskaita Nr. 9/2006 dėl Komisijos, Parlamento ir Tarybos vertimo raštu išlaidų, su institucijų atsakymais

1

LT

I

(Informacija)

AUDITO RŪMAI

SPECIALIOJI ATASKAITA Nr. 9/2006

dėl Komisijos, Parlamento ir Tarybos vertimo raštu išlaidų, su institucijų atsakymais

(teikiama pagal EB sutarties 248 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą)

(2006/C 284/01)

TURINYS

	Dalys	Puslapis
SANTRUMPOS		3
SANTRAUKA	I–IX	4
ĮVADAS	1–11	5
Teisinė sistema	2–3	5
ES institucijų vertimo raštu tarnybų organizacinė sistema	4–8	5
Audito apimtis ir metodas	9–11	6
PASTABOS	12–95	6
Procedūros, taikomos siekiant užtikrinti, kad būtų patenkinta vertimo raštu paklausa ir būtų išvengta nebūtinų vertimų raštu	12–36	6
Vidinės vertimo raštu užsakymus reglamentuojančios gairės	13–18	6
Gebėjimas patenkinti vertimo raštu paklausą	19–23	7
Išverčiamų puslapių skaičiaus raida	24–26	7
Praktinės priemonės, kurių ėmėsi institucijos siekdamos apriboti vertimo raštu apimtį	27–36	9
Kokybės kontrolė	37–46	9
Patikros siekiant užtikrinti, kad vertimai būtų tinkamos kokybės	37–43	9
Vertimų pateikimas laiku ir kiti užsakovų reikalavimų įvykdymo elementai	44–46	10
Vertimų raštu išlaidos ir efektyvumas	47–95	10
Vertimo raštu išlaidos	47–52	10
Vertimo raštu proceso efektyvumas	53–95	13
IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	96–109	18
Procedūros, taikomos siekiant užtikrinti, kad būtų patenkinta vertimo raštu paklausa ir būtų išvengta nebūtinų vertimų raštu	96–98	18
Procedūros, taikomos siekiant užtikrinti, kad vertimai raštu būtų pateikiami laiku, o kokybė atitiktų jų tikslą	99–101	19
Vertimų raštu išlaidos ir efektyvumas	102–109	19

	<i>Dalys</i>	<i>Puslapis</i>
I PRIEDAS. Komisijoje, Parlamente ir Taryboje taikomos nuostatos	1–12	21
Komisija	1–6	21
Parlamentas	7–10	21
Taryba	11–12	22
II PRIEDAS. Audito Rūmų sukurtas metodas vertimo raštu išlaidoms apskaičiuoti	1–9	24
Institucijų atsakymai		25

SANTRUMPOS

CIEQ	Tarpinstitucinis samdomų vertėjų atliktų vertimų raštu kokybės vertinimo komitetas
CRE	<i>Compte rendu in extenso</i> (Parlamento plenarinių posėdžių debatų stenogramos)
EPSO	Europos personalo atrankos tarnyba
FTE	visos darbo dienos ekvivalentas (matas, lygus laikui, kurį išdirba vienas darbuotojas per metus, dirbdamas visą darbo dieną)
ICTI	Tarpinstitucinis vertimo raštu ir žodžiu komitetas
OL	<i>Europos Sąjungos oficialusis leidinys</i>
15 ES kalbų	15 ES valstybių narių oficialiųjų kalbų iki plėtros
10 ES kalbų	10 įstojusių šalių oficialiųjų kalbų

SANTRAUKA

I. Dvidešimt viena kalba yra oficialiosios ir darbo Europos institucijų kalbos. Kiekviena ES institucija turi savo vertimo raštu tarnybą. Dėl savo veiklos pobūdžio daugiausia vertimo raštu paslaugų turi suteikti Komisija, Parlamentas ir Taryba. Dėl to, kad per metus vertimo paslaugų poreikis pasiskirsto netolygiai arba dėl laikinai esančių nepakankamų 10 ES kalbų vidinių pajėgumų Europos Sąjungos institucijos turi pasitelkti ne tik etatinių vertėjų raštu, bet ir laisvai samdomų vertėjų paslaugas.

II. Audito tikslas buvo įvertinti, ar Komisija, Parlamentas ir Taryba savo vertimo raštu išteklius ir išlaidas valdo efektyviai ir rezultatyviai. Audito Rūmai nagrinėjo šiuos tris klausimus:

- Ar patenkinama vertimo raštu paklausa ir ar taikomos atitinkamos procedūros siekiant išvengti nebūtinų vertimų raštu?
- Ar vertimai raštu pateikiami laiku ir ar jų kokybė atitinka jų tikslą?
- Ar institucijos sugebėjo kontroliuoti vertimų raštu išlaidas?

III. Auditas parodė, kad institucijos vadovavosi skirtingais požiūriais į didėjančią vertimo raštu paklausą. Komisija ir Taryba ėmėsi tinkamų priemonių, kad sumažintų į visas kalbas verčiamų dokumentų skaičių. Tačiau didžiajai daugumai visų vertimo raštu užsakymų netaikomos kiekvienos institucijos patvirtintos vertimo raštu gairės. Nė viena institucija neturi aiškių ir nuoseklių vertimo raštu užsakymų teikimo procedūrų.

IV. Trys vertimo raštu tarnybos, kuriose buvo atliktas auditas, iš esmės sugeba laiku pateikti reikiamos kokybės vertimus raštu į 15 ES kalbų. Tačiau 2004 m. buvo susidurta su nemažomis problemomis dėl 10 ES kalbų.

V. Nė viena vertimo raštu tarnyba neturi priemonės, kuria galima būtų nustatyti, ar vykdomi užsakovų reikalavimai, taip pat nėra nustatytos skundų dėl kokybės procedūros. Tik Komisija yra patvirtinusi kokybės kontrolės gaires. Kokybės rodikliai, kaip antai viename puslapyje rastų klaidų skaičius, yra taikomi Parlamente, bet ne Komisijoje ar Taryboje.

VI. Išskyrus Komisiją 2002 m., nė viena institucija nebuvo paskaičiavusi bendrų vertimo raštu išlaidų ar vidutinio įkainio už vieną išverstą puslapį. Audito Rūmų skaičiavimai rodo, kad 2003 m. bendros vertimo raštu išlaidos tiek Parlamentui, tiek Tarybai sudarė apie 100 milijonų eurų, o Komisijai – 215 milijonų eurų. Po 2004 m. gegužės mėn. įvykusios ES plėtros padidėjus kalbų skaičiui, vertimo raštu išlaidos 2005 m. Parlamentui išaugo iki maždaug 128 milijonų eurų, Tarybai – 126 milijonų eurų, o Komisijai – 257 milijonų eurų. 2003 m. vidutinis įkainis už puslapį Parlamente ir Komisijoje siekė 150 eurų, o Taryboje – 254 eurus. 2005 m. vidutinis įkainis už puslapį padidėjo iki 194 eurų Komisijoje ir 276 eurų Taryboje, bet sumažėjo iki 119 eurų Parlamente. Institucijų vertėjų atliekami vertimai raštu kainuoja brangiau, nei laisvai samdomų vertėjų, tačiau lyginti yra sudėtinga, kadangi ne institucijų vertėjų verčiami tekstai yra skirtingo pobūdžio, be to, yra pripažinta, kad institucijų vertėjų atlikti vertimai yra aukštesnės kokybės.

VII. Nors Komisijai ir Tarybai pavyko sumažinti vertimų raštu į 15 ES kalbų paklausą, susidarė pertekliniai pajėgumai, o darbo našumas buvo žemiau vidurkio. Tačiau Audito Rūmai nustatė reikšmingus našumo ir užsakomųjų paslaugų procentinių dalių skirtumus tarp skirtingų įvairių institucijų kalbų padalinių.

VIII. Nuo 1995 m. ES vertimo raštu tarnybos didino bendradarbiavimą tokiose srityse kaip darbuotojų samdymas, terminologijos duomenų bazės kūrimas, IT priemonių pirkimai ir t. t. Audito Rūmai mano, kad būtų galima sutaupyti lėšas dar labiau plėtojant bendradarbiavimą tarp institucijų, visų pirma užtikrinant, kad neišnaudotais pajėgumais vienoje institucijoje galėtų pasinaudoti kitos institucijos, siekiant sumažinti laisvai samdomų vertėjų užsakomųjų paslaugų apimtį. Tačiau dėl prognozių stokos ir nepakankamos informacijos apie turimus vertimo raštu pajėgumus institucijoms yra sudėtinga visiškai pasinaudoti laikinai turimais pajėgumais kitose institucijose.

IX. Nepaisant to, kad tikrintose vertimo raštu tarnybose galima naudotis pažangiomis IT priemonėmis, jomis nėra nuosekliai naudojamosi. Todėl procentas, kiek iš tikrųjų yra naudojamosi IT priemonėmis, įvairiuose Parlamento vertimo raštu padaliniuose yra labai nevienodas. Kiek tai susiję su 15 ES kalbų, 2004 m. Taryboje labai nedaug buvo naudojamosi šiomis priemonėmis, o Komisijoje apie naudojimosi lygį audito metu nebuvo jokios informacijos. Galima būtų pagerinti vertimų raštu efektyvumą ir suderinamumą daugiau naudojantis kompiuterinėmis priemonėmis, geriau planuojant darbą, griežčiau laikantis vertimų raštu užsakymų pateikimo terminų ir atidžiau prižiūrint sprendimų dėl užsakomųjų paslaugų priėmimą siekiant išvengti dokumentų siuntimo laisvai samdomiems vertėjams, kai galima pasinaudoti etatinių vertėjų raštu paslaugomis. Be to, turėtų būti vykdoma nuosekli kontrolė naudojantis veiklos rodikliais ir vykdant procedūras, skirtas užtikrinti tinkamą valdymo informaciją.

IVADAS

1. Europos Sąjunga funkcionuoja daugiakalbėje aplinkoje, kurioje jos valstybių narių kalbos traktuojamos vienodai. Europos bendrijos institucijos įdarbina visų valstybių narių piliečius, kurių kalbų žinios yra skirtingos. Institucijose dažniausiai vartojamų kalbų skaičius praktiniais tikslais yra mažinamas⁽¹⁾, tačiau iš valstybių narių gaunami ir joms siunčiami dokumentai yra parengiami jų oficialiomis kalbomis. Taigi gaunamų ir siunčiamų dokumentų vertimas yra būtinas, kad institucijos tinkamai veiktų ir galima būtų palaikyti ryšius su valstybėmis narėmis ir jų piliečiais.

Teisinė sistema

2. Pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 290 straipsnį ir Tarybos reglamentą Nr. 1/1958⁽²⁾, kuris yra atnaujinamas po kiekvienos plėtros, 21 kalbai buvo suteiktas institucijų oficialių ir darbo kalbų statusas⁽³⁾. Vėliau šiuo reglamentu buvo nustatyta tam tikroms plačioms ES dokumentų kategorijoms taikoma kalbas reglamentuojanti tvarka⁽⁴⁾, o taip pat institucijoms savo

darbo tvarkos taisyklėse buvo leista nustatyti, kokias kalbas vartoti konkrečiais atvejais. Ši nuostata suteikia galimybę kalbų vartojimo tvarką pritaikyti atsižvelgiant į konkrečius kiekvienos institucijos poreikius (žr. I priedą).

3. Be savo darbo tvarkos taisyklių kiekviena institucija patvirtina praktines gaires, apimančias turimų išversti dokumentų rūšis, kalbų skaičių, originalo tekstų apimtį ir terminus (taip pat žr. I priedą).

ES institucijų vertimo raštu tarnybų organizacinė sistema

4. Kiekviena institucija turi savo atskirą vertimo raštu tarnybą: Parlamento vertimo raštu ir leidybos generalinis direktoratas, Komisijos vertimo raštu generalinis direktoratas ir Tarybos A III direktoratas (Vertimas raštu ir dokumentų pateikimas). Teisingumo Teismas ir Audito Rūmai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas bei Regionų komitetas taip pat turi savo vertimo raštu tarnybas. Agentūrų vertimo raštu poreikius tenkina Liuksemburge įsikūręs Vertimo centras⁽⁵⁾.

5. 2005 m. Komisija pasamdė apie 1 450 etatinių vertėjų raštu (ir apie 600 pagalbinių darbuotojų), Parlamentas – apie 550 vertėjų raštu (ir apie 380 pagalbinių darbuotojų), o Taryba – 660 vertėjų raštu (ir apie 330 pagalbinių darbuotojų). Per metus vertimo paslaugų poreikis pasiskirsto netolygiai, todėl kai kurios Europos Sąjungos institucijos riboja joms skirtas išlaidas arba pasinaudoja laisvai samdomų vertėjų raštu, kurie atrenkami konkurso tvarka, paslaugomis, kai vertimų poreikis yra didžiausias.

(1) Dažniausiai tai anglų, prancūzų ir vokiečių kalbos.

(2) 1958 m. balandžio 15 d. Tarybos reglamentas Nr. 1, nustatantis kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje (OL 17, 1958 10 6, p. 385/58), su pakeitimais.

(3) Ispanų, čekų, danų, vokiečių, estų, graikų, anglų, prancūzų, airių, italų, latvių, lietuvių, vengrų, maltiečių, olandų, lenkų, portugalų, slovakų, slovenų, suomių ir švedų kalboms. 2005 m. birželio 18 d. airių kalba tapo dvidešimt pirmąja oficialia ES kalba, nors tam tikras dėl Tarybos reglamento (EB) Nr. 920/2005 (OL L 156, 2005 6 18, p. 3) įsigaliojimo kylančių padarinių poveikis buvo atidėtas iki 2007 m. sausio 1 d.

(4) Visų pirma tai – Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje skelbiami dokumentai (devyniolika, dvidešimčia ar dvidešimt viena oficialia kalba dėl su maltiečių ir airių kalbų naudojimu susijusių leidžiančių nukrypti nuostatų) ir valstybei narei ar jos jurisdikcijoje esančiam asmeniui siunčiami dokumentai (susijusios valstybės kalba).

(5) Liuksemburge įsikūręs Vertimo centras daugiausia pasitelkia laisvai samdomų vertėjų raštu paslaugas. Centre dirba apie 80 etatinių vertėjų raštu (2004 m. duomenys), kurių pagrindinis darbas – tikrinti agentūroms laisvai samdomų vertėjų atliktus vertimus, o kartais – atlikti vertimus kitoms institucijoms.

6. ES vertimo raštu tarnybų organizacinę sistemą sudaro vertimo raštu padaliniai, kuriuose dirba vertėjai raštu ir sekretorės (-iai) (Parlamente ir Taryboje yra po vieną kiekvienai kalbai skirtą padalinį, Komisijoje – po vieną kalbai skirtą departamentą ⁽⁶⁾), planavimo skyrius, už laisvai samdomų vertėjų paslaugas atsakingas skyrius ir įvairūs kiti pagalbiniai skyriai (informacijos technologijų, išteklių valdymo ir t. t.).

7. 2005 m. daugiausiai vertimų raštu atliekančios ES institucijos buvo Komisija (1 324 000 puslapių ⁽⁷⁾), Parlamentas (1 080 000 puslapių ⁽⁸⁾) ir Taryba (457 000 puslapių ⁽⁹⁾). Iš viso šie vertimai sudaro apie 70 % bendros ES institucijų vertimų raštu apimties.

8. Institucijų vertimo raštu poreikiai tenkinami įvairiais būdais:

- a) vertimai pavedami vertimo raštu tarnybai: dokumentai verčiami pačioje tarnyboje arba
- b) jie yra siunčiami laisvai samdomiems vertėjams;
- c) tiesiogiai pasitelkiamos laisvai samdomų vertėjų paslaugos vertimo raštu tarnybai nebūtinai dalyvaujant šiame procese (toliau – tiesioginės užsakomosios paslaugos);
- d) vertimus atlieka susijusio generalinio direktorato administracijos darbuotojai („darbinio pobūdžio vertimai“).

Audito apimtis ir metodas

9. Audito tikslas buvo įvertinti, ar Komisija, Parlamentas ir Taryba savo vertimo raštu išteklius ir išlaidas valdo efektyviai ir rezultatyviai.

10. Tai buvo atlikta nagrinėjant šiuos tris klausimus:

- Ar patenkinama vertimo raštu paklausa ir ar taikomos atitinkamos procedūros siekiant išvengti nebūtinų vertimų raštu?

⁽⁶⁾ Kiekvieną departamentą sudaro 3–6 skyriai, kurie specializuojasi tam tikroje politikos srityje. Iš viso yra 77 skyriai.

⁽⁷⁾ Į šį skaičių įeina paslaugos, kurias užsakė Komisijos vertimo raštu generalinis direktoratas, bet ne kiti generaliniai direktoratai, nes šie neturi patikimų ir išsamių duomenų.

⁽⁸⁾ Suderintas apibrėžimas: 1 500 originalo teksto (originalo kalba) spaudos ženklų be tarpų. Jei yra pateikiamos iš dalies pakeistos esamų tekstų versijos, Komisijos vertimo raštu generalinis direktoratas suskaičiuoja pakeistų ženklų skaičių ir daugina jį iš tam tikro procentinio dydžio (iš 50 %, jei vertimas atliktas institucijos vertėjų ir iš 30 %, jei jis atliktas laisvai samdomų vertėjų), kad būtų atsižvelgta į papildomą darbą įterpiant pakeistas dalis į originalo tekstą. Parlamentas naudoja kiek kitokį metodą: skaičiuojami visos pakeistos pastraipos ženklai, nedauginant iš 50 %. Gautas kiekvieno dokumento puslapių skaičius suapvalinamas iki kito sveiko skaičiaus.

⁽⁹⁾ Audito Rūmai pritaikė oficialius Tarybos atliekamų vertimų statistinius duomenis, kad šiuos būtų galima lyginti su kitų institucijų duomenimis.

- Ar vertimai raštu pateikiami laiku ir ar jų kokybė atitinka jų tikslą?

- Ar institucijos sugebėjo kontroliuoti vertimų raštu išlaidas?

11. Auditas iš esmės apėmė 2003–2004 m., bet taip pat buvo atsižvelgta į 2005 m. su plėtra susijusius pokyčius. Audito metu buvo tikrinamos taikomos taisyklės ir procedūros, atlikti pateikiamų vertimų statistikos patikimumo testai, išlaidų ir našumo skaičiavimai bei užsakovų apklausa pagrindinėse vartotojų tarnybose, siekiant nustatyti, ar jų reikalavimai yra vykdomi.

PASTABOS

Procedūros, taikomos siekiant užtikrinti, kad būtų patenkinta vertimo raštu paklausa ir būtų išvengta nebūtinų vertimų raštu

12. Tam, kad būtų užtikrintas efektyvus išteklių panaudojimas, turėtų būti atliekami tik tie vertimai, kurie yra būtini užtikrinant veiksmingą institucijų darbą ir kurie yra pakankamai svarbūs. Būtinios aiškios gairės nustatant kriterijus, taikomus tekstams, kurių vertimo galima prašyti. Audito Rūmai patikrino, ar tokios gairės yra parengtos, kokia yra jų kokybė ir kaip jos yra taikomos.

Vidinės vertimo raštu užsakymus reglamentuojančios gairės

13. Nė viena institucija nėra nustačiusi nuoseklių ir aiškių procedūrų, apibrėžiančių, kas gali prašyti atlikti vertimą raštu, kokie dokumentai turėtų būti verčiami (kada ir į kokias kalbas), kokie yra leidimo atlikti nebūtinus vertimus suteikimo kriterijai ir „vertimo raštu politikos“ vykdymo priežiūros procedūros.

14. Trijų institucijų nustatytose gairėse nurodomos tik dokumentų, kurių vertimas yra privalomas (į visas kalbas arba į kai kurias kalbas), rūšys. Išskyrus nepagrindinius Tarybos dokumentus ⁽¹⁰⁾, kuriems 2003 m. buvo priimtas sprendimas jų neversti į 10 ES kalbų, nėra aišku, kokie dokumentai neturėtų būti verčiami.

15. Daugiau kaip keliems tūkstančiams Komisijoje dirbančių asmenų, 800 Parlamento darbuotojų ir daugumai Tarybos administracijos darbuotojų buvo suteikta teisė naudotis vertimo raštu užsakymų teikimo sistema. Šis faktas, o taip pat nepakankamai išsamios gairės didina riziką, kad gali būti paprašyta atlikti nelabai svarbius ar nebūtinus atlikti vertimus.

⁽¹⁰⁾ Žr. I priedo 9 išnašą.

16. Kai kuriuose Komisijos generaliniuose direktoratuose vertimo raštu užsakymus patvirtina koordinavimo skyriaus vadovas. Kituose Komisijos generaliniuose direktoratuose bei kai kuriuose Parlamento ir Tarybos generaliniuose direktoratuose vertimo raštu užsakymai tvirtinami paties skyriaus arba tiesiogiai siunčiami vertimo raštu tarnybos planavimo skyriui negavus išankstinio leidimo ar netaikant priežiūros procedūrų. Tokiais atvejais vertimo raštu tarnybos planavimo skyrius yra vienintelis tikrasis „filtras“, nustatantis ir atmetantis vertimų raštu, kurie yra nelabai svarbūs institucijai, užsakymus ⁽¹¹⁾. Tačiau jis turi mažai galimybių tokiems sprendimams pagrįsti.

17. Parlamento parengtas Daugiakalbystės kodeksas (žr. *I priedą*) tik numato „įgyvendinimo nuostatas ir vertimo eilės tvarką, kurios reikia laikytis, kai kalbinių išteklių nepakanka poreikiams patenkinti“. Jame išdėstyta, kad „kiekvienas vartotojas yra kompetentingas nustatyti savo vertimo poreikius“ (1 straipsnio 1 ir 5 dalys). Todėl jei užsakymas neprieštarauja Kodeksui, planavimo skyriui nekyla abejonių, ar yra poreikis versti ir kiek turi būti kalbų, į kurias verčiama, net jei yra aišku, kad neįmanoma laikytis veiklai nustatytų terminų (ir todėl mažai tikėtina, kad bus pasinaudota vertimu).

18. Komisijos ir Tarybos planavimo skyriai, pasitarę su vertimo raštu užsakymo pateikėju, gali atmesti užsakymus, kurie prieštarauja vidaus taisyklėms arba kurie yra laikomi priešlaikiniais, ar yra nebūtini. 2003 m ir 2004 m. buvo atmesta nuo 5 % iki 10 % vertimo raštu užsakymų. Komisijos ir Tarybos planavimo skyriaus darbuotojų suteikto leidimo vadovybė netikrindavo, nebuvo taikoma net ir audito pavyzdžių atranka, nebent pasiskųdavo užsakymo pateikėjas. Tai, ar būdavo priimamas vertimo raštu užsakymas, neretai daugiau priklausydavo nuo esamų vertimo pajėgumų, o ne nuo to, ar iš tikrųjų to vertimo reikia.

Gebėjimas patenkinti vertimo raštu paklausą

19. Įvykus plėtrai vertimo raštu į 15 ES kalbų užsakymus iš esmės galėjo patenkinti pačios institucijos, tačiau kalbant apie 10 ES kalbų, situacija buvo kitokia dėl nepakankamo vertėjų raštu iš naujų valstybių narių skaičiaus. Pirmasis tarpinstitucinis EPSO konkursų 10 ES kalbų vertėjų padėjėjams turas iki plėtros nebuvo užbaigtas, o jį surengus nebuvo surinkta pakankamai kandidatų, laimėjusių konkursą.

20. Nors po plėtros Parlamentui labiau sekėsi rengtis vertimo raštu į 10 ES kalbų darbui, nė viena institucija nesugebėjo pasiekti su naujų kalbų padalinių etatinių vertėjų raštu ir pagalbinių darbuotojų samdymu susijusių tikslų. Iki 2004 m. gruodžio mėn. Komisijos vertimo raštu generalinis direktoratas kiekviename 10 ES kalbų padalinyje įdarbino tik 25–38 vertėjus raštu ir pagal-

binius darbuotojus vietoj 90. Kadangi nauji EPSO konkursai buvo surengti tik 2005 m. gegužės mėn., manoma, kad 10 ES kalbų etatinių vertėjų trūkumas bus jaučiamas iki 2006 m. pabaigos (taip pat žr. 74 dalį).

21. Priešingai nei ES vertimo raštu tarnybos, kai kurie dideli privatūs vertimo raštu biurai, kurių paslaugomis naudojosi Europos Sąjungos institucijos, nuo 2004 m. sugebėjo atlikti vertimus į visas ir iš visų 10 ES kalbų, o to buvo pasiekta įsteigus skyrius naujose valstybėse narėse. Nors Komisija nedaug naudojo vertėjų raštu, pagal sutartį naujose valstybėse narėse įsteigtose atstovybėse dirbančių darbuotojų, paslaugomis, ji nusprendė 2006 m. šią veiklą iš esmės palaipsniui nutraukti dėl praktinių valdymo priežasčių.

22. Dėl šių pajėgumų apribojimų nuo 2004 m. gegužės mėnesio iki 2005 m. balandžio mėnesio Taryboje tik pagrindiniai teisės aktai ⁽¹²⁾ buvo išversti į 10 ES kalbų. Tuo pačiu laikotarpiu Parlamente į (iš) 10 ES kalbų buvo išverstos tik bendrosios taisyklės, plenarinių posėdžių darbotvarkės ir protokolai bei dokumentai, dėl kurių buvo balsuojama.

23. 2004 m. tik nedaugelis 15 ES kalbų padalinių vertėjų raštu pakankamai mokėjo vieną ar kelias iš 10 ES kalbų, kad galėtų jas panaudoti praktiškai. Dėl šios priežasties vertimus į taip vadinamas procedūrines kalbas, t. y. anglų, prancūzų ir vokiečių, atlikdavo daugiausia tie vertėjai, kuriems ta kalba nebuvo gimtoji, o tai dar labiau apribojo esamas galimybes versti į 10 ES kalbų.

Išverčiamų puslapių skaičiaus raida

24. Išsiplėtus Europos Sąjungai oficialių kalbų skaičius išaugo nuo 11 iki 20, dėl to galėjo smarkiai padidėti išlaidos, o vertimas taip pat galėjo tapti sudėtingesnis. Taigi ES institucijos ėmėsi priemonių siekdamas sumažinti augimą iki minimumo – jos nustatė griežtesnius vertimui raštu skirtus kriterijus. Audito Rūmai patikrino, kiek šios priemonės pasiteisino kontroliuojant vertimo raštu paklausą.

25. 1 *diagramoje* parodyta, kad institucijos pastaruosiu metu sugebėjo apriboti vertimo raštu apimties didėjimą ⁽¹³⁾. Griežtesni 2003 m. Tarybos, o 2004 m. Komisijos patvirtinti vertimo priėmimo kriterijai sustabdė ankstesnių metų augimo tendenciją. Tačiau 2004 m. vertimo raštu apimties visose institucijose sumažėjimą taip pat sąlygojo sulėtėjusi teisės aktų rengimo veikla dėl Parlamento rinkimų ir Komisijos sudėties atnaujinimo, o taip pat dėl susikaupusių neatliktų vertimų raštu į 10 ES kalbų.

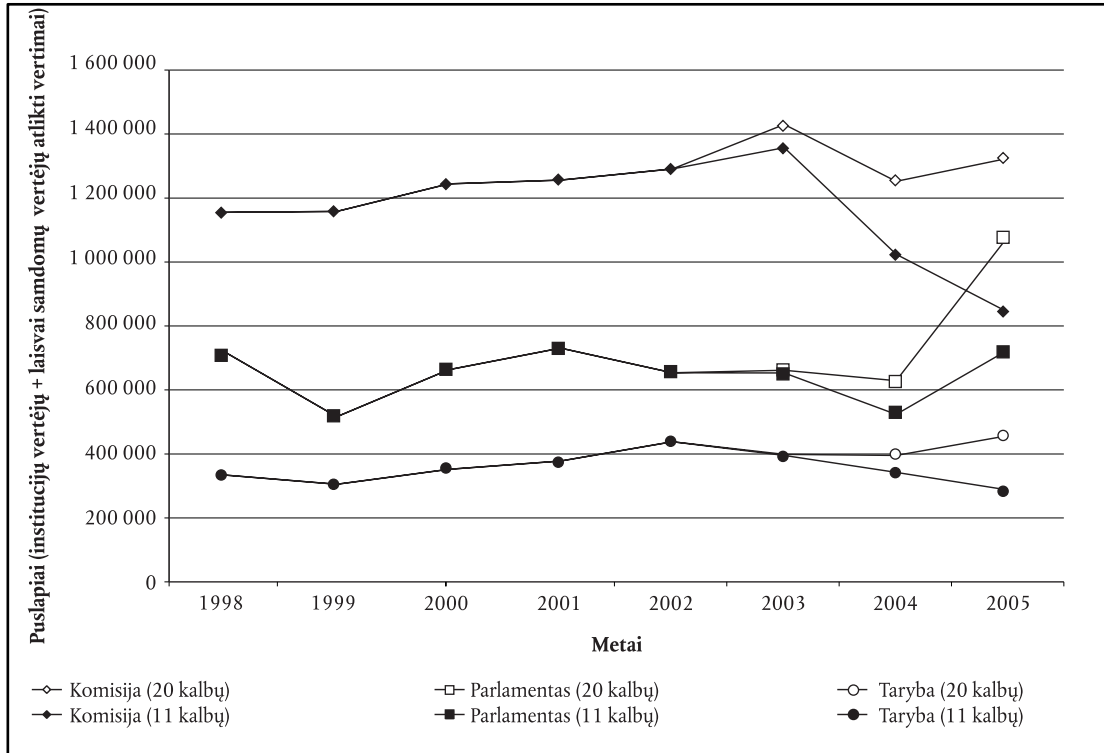
⁽¹²⁾ Žr. *I priedo* 9 išnašą.

⁽¹³⁾ Išverstų puslapių skaičius suteikia galimybę palyginti visų institucijų duomenis, tačiau jis šiek tiek skiriasi nuo paklausos statistinių duomenų dėl to, kad planavimo skyriai kai kuriuos užsakymus atmetė, taip pat dėl laiko skirtumo nuo užsakymo pateikimo iki vertimo atlikimo. Į ataskaitinius duomenis neįtraukti darbinio pobūdžio vertimai ar tiesioginės užsakomosios paslaugos, kurios yra ypač svarbios Komisijoje, tačiau kurių išsamų duomenų nėra.

⁽¹¹⁾ 2006 m. Komisijos preliminariniame biudžeto projekte išdėstyta, kad tai, ar nepagrindiniai dokumentai gali būti verčiami, vertinama atsižvelgiant į tikruosius poreikius pagal 2004 m. gegužės 26 d. Sprendimą dėl vertimo raštu pasiūlos ir paklausos (SEC(2004) 638).

1 diagrama

Komisijos, Parlamento ir Tarybos vertimo raštu apimtis

26. 1 lentelėje parodyta, kad Parlamente ir Taryboje, kurie taiko visišką daugiakalbystės politiką, visų kalbų vertimo raštu apimtis yra beveik tokia pati. Mažesnę 10 ES kalbų vertimų apimtį sąlygojo pajėgumų apribojimai. Tik anglų kalbos padaliniai susiduria su mažesniu vertimo poreikiu nei kiti padaliniai, kadangi dabar Taryboje maždaug trys ketvirtadaliai originalo tekstų, o Parlamente – maždaug pusė originalo tekstų yra parengiami anglų

kalba. Kita vertus, Komisija aiškiai atskiria procedūrinę kalbą (anglų, prancūzų ir vokiečių) nuo neprocedūrinę kalbą, kurių poreikis yra daug mažesnis. Skirtingai nei Parlamente ir Taryboje, Komisijos anglų kalbos padaliniuose vertimo poreikis nėra mažesnis nei kituose padaliniuose, nes daugelis gaunamų ne šios institucijos parengtų dokumentų turi būti išversti į procedūrinę kalbą.

1 lentelė

Su kiekviena kalba, į kurią verčiama, susijusi vertimo apimtis (tūkstančiais puslapių)

	KOMISIJA			PARLAMENTAS			TARYBA		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Vertimas į									
Anglų kalbą	146	131	128	51	40	53	30	17	20
Prancūzų kalbą	174	151	142	63	51	70	34	33	29
Vokiečių kalbą	175	146	126	65	53	73	40	32	28
Kitas 15 ES kalbų (vidutiniškai)	108	75	56	60	47	66	37	30	26
10 ES kalbų (vidutiniškai)	2	23	51	1	12	39	< 1	5	19

Šaltinis: Audito Rūmai.

Praktinės priemonės, kurių ėmėsi institucijos, siekdamos apriboti vertimo raštu apimtį

Komisija

27. Rengdamasi 2004 m. gegužės mėn. įvyksiančiai plėtrai, Komisija ėmėsi konkrečių priemonių, kad užkirstų kelią vertimo raštu apimties didėjimui, proporcingam oficialių kalbų skaičiaus padidėjimui.

28. 2004 m. gegužės mėn. Komisija paskelbė komunikatą, kuriame buvo pateiktas veiksmų planas, kurio tikslas – kontroliuoti vertimo raštu apimtį ir išlaidas, apribojant kalbų, į kurias tam tikri dokumentai būtų verčiami, skaičių bei nustatant maksimalią tekstų apimtį. Kai kurie generaliniai direktoratai ėmėsi papildomų priemonių, siekdami sumažinti vertimo raštu apimtį srityse, kurių komunikatas neapėmė. Todėl kai kurie leidiniai jau nebeskelbiami visomis oficialiomis kalbomis. Tam tikrų dokumentų atveju į visas kalbas verčiama tik jų santrauka.

29. Komisija laikėsi pragmatiško požiūrio į vertimą raštu, suderindama vertimą atlikti prašančio generalinio direktorato poreikius su turimais pajėgumais. Pavyzdžiui, konkurso dokumentų vertimas į neprocedūrinę kalbą⁽¹⁴⁾, yra sustabdomas, kol potencialus konkurso dalyvis to nepaprašo. Skirtinguose „komitologijos“ komitetuose naudojama kalboms taikoma tvarka⁽¹⁵⁾ skiriasi, nelygu kokie yra jų narių poreikiai: kai kurie jų vartoja vieną darbo kalbą, kiti prašo, kad dokumentai būtų pateikti tik tam tikromis kalbomis, dėl kurių yra susitarta.

30. Siekdamas įtikinti vartotojus, kad nebūtina prašyti atlikti viso vertimo elementaraus teksto supratimo tikslais, Vertimo raštu generalinis direktoratas taip pat siūlo alternatyvias paslaugas, tokias kaip raštu ar žodžiu pateiktos santraukos, „specialioji vertimo raštu linija“ (supaprastinta labai trumpų vertimų raštu sistema) ir tam tikroms kalbų kombinacijoms skirta redaguotų automatinių vertimų sistema. Tačiau auditas parodė, kad užsakovai nepakankamai žinojo apie šias galimybes, nes jos sudaro tik nedidelę visų Vertimo raštu generalinio direktorato atliekamų vertimų dalį. Dėl šios priežasties 2005 m. Vertimo raštu generalinis direktoratas ėmėsi priemonių informacijai apie skirtingas paslaugas, kuriomis galima pasinaudoti, gerinti.

31. Komisija dėjo nemažas pastangas, kad sumažintų to paties teksto skirtingų versijų vienas po kito atliekamų vertimų skaičių. Paprastai Komisijos dokumentai pirmą kartą verčiami užbaigus konsultacijas tarp įvairių tarnybų procedūrą.

⁽¹⁴⁾ Komisijos procedūrinės kalbos yra anglų, prancūzų ir vokiečių.

⁽¹⁵⁾ 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu 1999/468/EB, nustatančiu Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką (OL L 184, 1999 7 17, p. 23), iš dalies pakeičiančiu 1987 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimą 87/373/EEB (OL L 197, 1987 7 18, p. 33), reglamentuojami patariamieji, vadybos ir reguliavimo komitetai.

Parlamentas

32. 2004 m. Parlamento valdybos patvirtintoje naujoje Daugiakalbystės kodekso versijoje ribojama dokumentų apimtis, bet ne kalbų skaičius ar turimų išversti dokumentų rūšys.

33. Nors Parlamento komitetų aptariami dokumentai iš esmės yra verčiami į visas jų narių ar pakaitinių narių kalbas, kai kurie komitetai apsiriboja mažesniu kalbų skaičiumi.

Taryba

34. Taryba, rengdamasi 2004 m. plėtrai, taip pat ėmėsi konkrečių priemonių, kad užkirstų kelią bereikalingam vertimo raštu apimties padidėjimui. 2003 m. ji nustatė pagrindinių dokumentų sąrašą (žr. I priedą) ir griežtai apribojo nepagrindinių dokumentų, kuriuos sutinkama versti, skaičių.

35. Be to, ji dėjo pastangas, siekdama sumažinti vienas po kito atliekamų vertimų skaičių. Nuo 2003 m. Tarybos generalinis sekretoriatas numato teisės aktų vertimą į visas kalbas tik tam tikrais labai svarbiais etapais, o ne po kiekvieno parengiamojo organo posėdžio, kaip tai būdavo anksčiau. Tačiau A III generalinis direktoratas neprižiūri, kaip laikomasi šių taisyklių, arba kaip galima būtų ir toliau mažinti paskesnių verčiamų teksto versijų skaičių.

36. Metodai, kuriais skirtingos institucijos vadovaujasi, siekdamos apriboti vertimo raštu poreikį, nėra koordinuojami ir todėl nenuoseklūs. Pavyzdžiui, Parlamentas šiuo metu verčia visus raštu pateikiamus klausimus į 15 ES kalbų, o Komisijos atsakymai yra pateikiami tik dviem procedūrinėmis kalbomis, taip pat tuo Europos Parlamento nario, kuris uždavė klausimą, kalba.

Kokybės kontrolė

Patikros siekiant užtikrinti, kad vertimai būtų tinkamos kokybės

37. Vertimai turėtų būti tikslūs, aiškūs ir „atitinkantys tikslą“ (tokiu būdu reikalaujama vertimo „kokybė“ priklauso nuo jo paskirties⁽¹⁶⁾). Audito Rūmai patikrino, ar yra taikomos atitinkamos priemonės siekiant užtikrinti, kad vertimų kokybė atitiktų nustatytus tikslus. Vertimo tarnybos lygmeniu padalinių vadovai visų pirma yra atsakingi už kokybės kontrolę. Komisijos vertimo raštu generaliniame direktorate visi vertimai skirstomi į penkias „vertimo kokybės tipų“ kategorijas pagal skirtingą teksto tikrinimo laipsnį ir (arba) kokybės įvertinimą, priklausomai nuo dokumento rūšies. Be to, kai kurie Komisijos generaliniai direktoratai, kaip antai Konkurencijos generalinis direktoratas, sistemingai peržiūri gautus vertimus.

⁽¹⁶⁾ Pavyzdžiui, leidybai skirtų dokumentų ar teisės aktų vertimo kokybė turi būti aukštesnė (tuo pačiu ir išteklių turi būti skirta daugiau) nei vidaus naudojimui skirtų dokumentų.

38. Kita vertus, Parlamente ir Taryboje vertimai nepriskiriami kokybės kategorijoms ir jų kokybės kontrolės procedūros yra mažiau struktūriškai apibrėžtos. Todėl tekstų tikrinimo praktika labai skiriasi, nors teisės aktus prieš juos paskelbiant visada patikrina teisininkai lingvistai.

39. Be vertimo raštu tarnybų atliekamų patikrų, Parlamento vertimo raštu direktoratas vertina ir institucijų vertėjų, ir ne institucijų atliktų vertimų kokybę, kas du mėnesius atlikdamas atsitiktines patikras (kurios iš esmės yra susijusios su kalbinėmis klaidomis, t. y. rašyba ar gramatika, bet ne su teisingų terminų naudojimu ir t. t.). Po šio proceso gaunami kokybės rodikliai, tokie kaip viename puslapyje rastų klaidų skaičius – informacija, kurios negalima gauti Komisijoje ar Taryboje.

40. Nė viena iš vertimo tarnybų nėra įdiegusi konkrečių priemonių, skirtų įvertinti, ar vykdomi vartotojų reikalavimai, o taip pat nėra nustačiusios procedūrų skundams dėl kokybės nagrinėti.

41. 2004 m. pabaigoje Audito Rūmų atlikta užsakovų apklausa, siekiant nustatyti, ar vykdomi jų reikalavimai, parodė, kad vertimų į 15 ES kalbų kokybė, o taip pat administracinis vertimo raštu užsakymų tvarkymas iš esmės buvo laikomi pakankamais. Tačiau kai kurie Komisijos generaliniai direktoratai pranešė apie kelias Vertimo raštu generalinio direktorato vertimų į 15 ES kalbų kokybės problemas, susijusias visų pirma su techninių terminų tikslumo stoka ir nepastovia laisvai samdomų vertėjų atliktų vertimų kokybe. Tarybos A III generalinis direktoratas taip pat pranešė apie tam tikras Komisijos pateiktų siūlomų teisės aktų projektų kokybės problemas.

42. Tačiau dauguma 2004 m. apklaustų užsakovų, visų pirma dirbančių Komisijoje, nurodė su vertimais į 10 ES kalbų susijusias kokybės problemas, o taip buvo dėl to, kad iškilo poreikis naudotis iš esmės ne institucijų vertėjų paslaugomis, kurių dauguma turėjo mažai ES dokumentų vertimo patirties. Tą taip pat sąlygojo vidinių pajėgumų trūkumas pakankamai išsamiai patikrinti laisvai samdomų vertėjų atliktus vertimus.

43. Laisvai samdomų vertėjų atliktų vertimų kokybę vertina etatiniai vertėjai pagal dešimtbalę vertinimo sistemą. Kai kokybės kontrolės rezultatai rodo, kad laisvai samdomo vertėjo atliktas vertimas yra nepakankamos kokybės, dokumentas arba siunčiamas atgal laisvai samdomui vertėjui, arba jį nuodugniai patikrina etatinis vertėjas. Laisvai samdomų vertėjų atlikti vertimai, kuriems skiriami 6 balai iš dešimties arba mažiau, yra teikiami CIEQ⁽¹⁷⁾, nepriklausomam institucijų arbitražo komitetui. Kalbant apie 2004 m. Komisijos pateiktus konkrečius atvejus, 40 % šių atvejų CIEQ rekomendavo nutraukti visą sutartį ar tam tikras jos dalis.

⁽¹⁷⁾ CIEQ: Tarpinstitucinis samdomų vertėjų atliktų vertimų raštu kokybės vertinimo komitetas (*Comité Interinstitutionnel d'Evaluation de la Qualité des Traductions Externes*).

Vertimų pateikimas laiku ir kiti užsakovų reikalavimų įvykdymo elementai

44. 2004 m. Komisijos vertimo raštu generalinis direktoratas nustatytais terminais baigė apie 90 % visų vertimų (palyginus su maždaug 80 % 2003 m. ir 94 % 2005 m.). Ši pažanga iš dalies gali būti paaiškinta tuo, kad mažėja darbo krūvis. Atitinkamas procentinis dydis Parlamente 2004 m. gegužės–2005 m. liepos mėn. buvo 86 %. Tarybos generalinis sekretoriatas neturi statistinių duomenų, rodančių, koks yra vertimams nustatytų terminų laikymosi lygis Taryboje.

45. Tačiau kai kurie audito metu apklausti Komisijos generaliniai direktoratai pranešė, kad Komisijos vertimo raštu generalinio direktorato nustatomi terminai ne visada suderinami su generalinių direktoratų teisiniais įsipareigojimais ar veiklos reikmėmis. Todėl administratoriai (ne lingvistai) dažnai patys verčia kai kuriuos skubius trumpus dokumentus (atlieka „darbinio pobūdžio vertimus“), o kitais atvejais tam tikrus vertimus tiesiogiai siunčia laisvai samdomiems vertėjams (žr. taip pat 54 ir 75 dalis). Nors tai – pragmatiškas sprendimas, šis faktas taip pat rodo nesugebėjimą patenkinti paklausą, o tai dar labiau paaštrina sunkumus, su kuriais Komisija susiduria, vykdydama savo vertimo raštu funkciją apskritai.

46. Asmenys, naudojantys vertimus Taryboje ir Komisijoje taip pat pranešė, kad dėl nepakankamų 10 ES kalbų pajėgumų planavimo skyrių nustatyti terminai, visų pirma 2004 m., buvo per ilgi, kad būtų patenkinti jų poreikiai.

Vertimų raštu išlaidos ir efektyvumas

Vertimo raštu išlaidos

Išlaidų apskaičiavimas

47. Biudžeto sudarymas pagal veiklos rūšis yra priemonė „siekiant padidinti biudžeto valdymo skaidrumą atsižvelgiant į gero finansų valdymo ir ypač našumo bei efektyvumo tikslus“⁽¹⁸⁾. Atsižvelgiant į tai, kad veiklos išlaidos yra labai svarbios kontroliuojant jos vykdymą, Parlamento daugiakalbystės kodekso 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „vertimo raštu tarnybos palyginamųjų duomenų dėka kas tris mėnesius informuoja vartotojus apie atsiradusias išlaidas atliekant vertimo paslaugas“. Tačiau ši nuostata nebuvo įvykdyta. Tarybos generalinis sekretoriatas niekada nėra įvertinęs vertimo raštu išlaidų.

⁽¹⁸⁾ Žr. 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 14 konstatuojamąją dalį (OL L 248, 2002 9 16, p. 1).

48. Laikotarpio, kurį apėmė auditas, metu Komisija nustojo vykdyti išlaidų apskaičiavimo projektą. Tačiau vertimo išlaidos yra skiriamos atskiroms politikos sritims atliekant biudžeto sudarymą pagal veiklos rūšis. Yra taikoma vienodo dydžio norma, kuri priklauso nuo atitinkamo generalinio direktorato dydžio, tačiau ji nėra grindžiama faktinėmis išlaidomis ar faktiniu naudojimu.

49. Nepaisant tokios informacijos svarbos, institucijos nėra apskaičiavusios nei savo bendrų vertimo raštu išlaidų, nei įkainio už puslapį. Audito Rūmai apskaičiavo visas institucijų vertimo

tarnybų tvarkomų institucijų ir ne institucijų vertėjų atliktų vertimų išlaidas (išskyrus tiesiogines užsakomasias paslaugas ir „darbinio pobūdžio vertimus“, kurių išlaidų negalima apskaičiuoti, nes nėra jokios informacijos, kiek laiko administracijos darbuotojai skyrė vertimo užduotims atlikti). Skaičiavimų tikslas buvo palyginti audito metu tikrintas institucijas ir laisvai samdomų vertėjų atliktų vertimų išlaidas. Audito Rūmų išlaidų apskaičiavimo metodas išsamiai aprašytas II priede.

50. Su 2003 m ⁽¹⁹⁾. susijusių Audito Rūmų skaičiavimų rezultatai pateikiami 2, 3 ir 4 lentelėse:

2 lentelė

Bendros institucijų vertėjų raštu atliekamų vertimų išlaidos

	BENDROS INSTITUCIJŲ VERTĖJŲ VERTIMŲ IŠLAIDOS (milijonais eurų)				VIDUTINIS ĮKAINIS UŽ PUSLAPĮ (eurais)			
	Komisija	Parlamentas	Taryba	3 institucijos	Komisija	Parlamentas	Taryba	3 institucijos
Etatiniai vertėjai	94,76	40,03	54,58	189,37	85,27	89,87	136,92	96,85
Sekretorės (-iai)	5,46	7,80	11,25	24,51	4,92	17,51	28,22	12,54
Tiesioginės išlaidos	100,22	47,83	65,83	213,88	90,19	107,38	165,14	109,39
Valdymas	0,50	0,27	0,52	1,30	0,45	0,62	1,31	0,66
Vertimo raštu tarnybų darbuotojai	34,06	10,35	11,42	55,84	30,66	23,25	28,64	28,56
Planavimas	2,35	0,41	1,25	4,00	2,11	0,92	3,12	2,05
Pastatai	22,80	9,14	12,50	44,44	20,52	20,52	31,35	22,73
Informacijos technologijos	8,31	6,01	5,39	19,70	7,48	13,49	13,51	10,08
Kita ⁽¹⁾	9,72	3,09	3,48	16,28	8,74	6,93	8,72	8,33
Netiesioginės išlaidos	77,74	29,28	34,54	141,56	69,96	65,72	86,65	72,40
Bendros išlaidos	177,95	77,11	100,38	355,44	160,15	173,11	251,80	181,78

⁽¹⁾ Žmogų išteklių valdymas, mokymai, finansai ir t. t.
Šaltinis: Audito Rūmai.

⁽¹⁹⁾ 2004 m. ir 2005 m. išlaidos buvo daug didesnės, kaip paaiškinta 53 dalyje, bet šiuo laikotarpiu efektyvumas buvo mažesnis dėl to, kad buvo pereinama nuo 11 kalbų sistemos prie 21 kalbos sistemos.

3 lentelė

Bendros laisvai samdomų vertėjų raštu atliekamų vertimų išlaidos

	BENDROS LAISVAI SAMDOMŲ VERTĖJŲ VERTIMŲ IŠLAIDOS (milijonais eurų)				VIDUTINIS ĮKAINIS UŽ PUSLAPĮ (eurais)			
	Komisija	Parla- mentas	Taryba	3 institu- cijos	Komisija	Parla- mentas	Taryba	3 institu- cijos
Etatiniai vertėjai (tikrinimas)	5,85	0,00	nėra	5,85	18,36	0,00	nėra	10,95
Sekretorės (-iai)	1,51	2,74	nėra	4,25	4,74	12,70	nėra	7,95
Laisvai samdomų vertėjų vertimai	11,22	8,90	nėra	20,12	35,24	41,22	nėra	37,65
Tiesioginės išlaidos	18,58	11,64	nėra	30,22	58,34	53,92	nėra	56,55
Valdymas	0,14	0,12	nėra	0,26	0,44	0,56	nėra	0,49
Vertimo raštu tarnybų dar- buotojai	9,32	4,54	nėra	13,86	29,26	21,04	nėra	25,94
Planavimas	0,65	0,18	nėra	0,83	2,03	0,83	nėra	1,55
Už laisvai samdomų vertėjų paslaugas atsakingas skyrius	2,01	1,39	nėra	3,40	6,32	6,44	nėra	6,37
Pastatai	2,29	1,75	nėra	4,04	7,18	8,10	nėra	7,55
Informacijos technologijos	2,29	1,71	nėra	4,01	7,20	7,94	nėra	7,50
Kita ⁽¹⁾	1,56	0,58	nėra	2,15	4,91	2,69	nėra	4,02
Netiesioginės išlaidos	18,27	10,27	nėra	28,54	57,34	47,60	nėra	53,41
Bendros išlaidos	36,85	21,92	nėra	58,76	115,68	101,54	nėra	109,97

⁽¹⁾ Žmogiškųjų išteklių valdymas, mokymai, finansai ir t. t.
Šaltinis: Audito Rūmai.

4 lentelė

Apskaičiuotos bendros vertimo raštu išlaidos; institucijų vertėjų ir laisvai samdomų vertėjų atliekami vertimai

	BENDROS VERTIMO RAŠTU IŠLAIDOS (milijonais eurų)				VIDUTINIS ĮKAINIS UŽ PUSLAPĮ (eurais)			
	Komisija	Parla- mentas	Taryba	3 institu- cijos	Komisija	Parla- mentas	Taryba	3 institu- cijos
Etatiniai vertėjai	100,61	40,03	54,58	195,22	70,37	60,54	136,92	78,41
Sekretorės (-iai)	6,97	10,54	11,25	28,76	4,88	15,94	28,22	11,55
Laisvai samdomi vertėjai	11,22	8,90	0,00	20,12	7,85	13,45	0,00	8,08
Tiesioginės išlaidos	118,80	59,47	65,83	244,10	83,09	89,93	165,14	98,05
Valdymas	0,64	0,40	0,52	1,56	0,45	0,60	1,31	0,63
Vertimo raštu tarnybų dar- buotojai	43,38	14,90	11,42	69,70	30,34	22,53	28,64	27,99
Planavimas	2,99	0,59	1,25	4,83	2,09	0,89	3,12	1,94
Už laisvai samdomų vertėjų paslaugas atsakingas skyrius	2,01	1,39	0,00	3,40	1,41	2,10	0,00	1,37
Pastatai	25,09	10,89	12,50	48,47	17,55	16,47	31,35	19,47
Informacijos technologijos	10,60	7,72	5,39	23,71	7,41	11,68	13,51	9,52
Kita ⁽¹⁾	11,28	3,67	3,48	18,42	7,89	5,55	8,72	7,40
Netiesioginės išlaidos	96,00	39,55	34,54	170,09	67,14	59,81	86,65	68,32
Bendros išlaidos	214,80	99,02	100,38	414,19	150,24	149,74	251,80	166,37

⁽¹⁾ Žmogiškųjų išteklių valdymas, mokymai, finansai ir t. t.
Šaltinis: Audito Rūmai.

Išlaidų analizė

51. Įkainiai už puslapį apskaičiuojami *ex post*, jie galioja tik 2003 m. paklausos ir našumo apimčiai. Kadangi dauguma vertimo raštu išlaidų yra fiksuotos išlaidos (87 % Europos Parlamente, 91 % Vertimo raštu generaliniame direktorate ir 97 % Tarybos generaliniame sekretoriате), savaiame suprantama, kad tuo laikotarpiu, kai paklausa yra maža, padidėja įkainiai už puslapį. 2004 m. Komisijoje vertimo raštu į 15 ES kalbų apimtis sumažėjo apie 25 %, o dėl to 20 % sumažėjo našumas, nes to, kad buvo sumažintas laisvai samdomiems vertėjams siunčiamų vertimų skaičius, nepakako, kad etatiniai vertėjai būtų visiškai užimti. 2003 m. įkainiai už Komisijoje ir Parlamente atliekamų vertimų puslapį buvo panašūs, o Taryboje įkainis už puslapį buvo ženkliai didesnis iš esmės dėl mažesnio našumo ir išaugusių sekretoriavimo paslaugų ir pastatų išlaikymo išlaidų. Kadangi Taryboje dirba pakankamai daug nuolatinių darbuotojų, kad būtų išvengta naudojimosi laisvai samdomų vertėjų į 15 ES kalbų atliekamų vertimų paslaugomis, šis atotrūkis buvo dar didesnis skaičiuojant bendrą įkainį už puslapį.

52. 2003 m. apytikris bendras ne institucijų vertėjų atliekamų vertimų įkainis už puslapį Parlamente buvo 35 % mažesnis nei institucijų vertėjų atliekamų vertimų įkainis (100 eurų ir 154 eurai), o Komisijoje jis buvo 25 % mažesnis (120 eurų ir 160 eurų). Tačiau šiais duomenimis nėra atsižvelgiama į skirtingą institucijų vertėjų ir samdomų vertėjų atliekamų vertimų pobūdį, kadangi pirmuoju atveju pirmenybė teikiama tokiems daug pastangų bei laiko reikalaujantiems tekstams kaip teisės aktai ir leidymai skirti dokumentai. Etatiniai vertėjai taip pat atlieka kitas su kalba susijusias užduotis, o tai reiškia, kad ne visas jų laikas yra skirtas vertimams (žr. 76 dalį). Tiek 15 ES kalbų, tiek 10 ES kalbų atveju Parlamento už laisvai samdomų vertėjų vertimus mokami įkainiai yra vidutiniškai 12 % didesni už tuos, kuriuos moka Vertimo raštu generalinis direktoratas ⁽²⁰⁾.

Vertimo raštu proceso efektyvumas

53. Veikla grindžiamas žmogiškųjų ir finansinių išteklių valdymo metodas reikalauja, kad būtų nustatyti tikslai, suplanuota veikla ir prižiūrimi veiklos rezultatai atsižvelgiant į nustatytas užduotis, o pastarosios vertinamos naudojant rodiklius. Tačiau institucijos nėra parengusios tinkamų rodiklių ir valdymo informacijos, kad galėtų kontroliuoti:

- atmestus užsakymus ir bendrą užsakymų skaičių (Europos Parlamentas);
- dokumentų pateikimo terminų laikymąsi (Tarybos generalinis sekretoriatas);
- Daugiakalbystės kodekso pažeidimus (Europos Parlamentas);
- išverstų puslapių skaičių vienam vertimą atlikti prašančiam subjektui (kalbų kombinacijai) (Europos Parlamentas);
- „pagrindinius“ dokumentus, kurių vertimas yra privalomas (Europos Parlamentas ir Tarybos generalinis sekretoriatas);

⁽²⁰⁾ Kalbant apie naujas kalbas, įkainių skirtumas svyruoja nuo 15 % (lietuvių kalba) iki 38 % (latvių kalba). Vidutinis įkainių skirtumas siekia apie 12 % (žr. 4 lentelę), o tai iš dalies galima paaiškinti skirtingomis sutarčių sąlygomis. Parlamento rangovas visų pirma yra priverstas sutikti atlikti vertimus ir turi dirbti, laikydamasis labai trumpų terminų, kai reikia versti raštu užduodamus klausimus.

- atliktus visus vertimus ar jų dalį, kai vertimų atlikti nereikėjo dėl tolesnių originalo tekstui daromų pakeitimų (Europos Parlamentas, Komisija ir Tarybos generalinis sekretoriatas).

54. Be to, Komisija neprižiūri, kokia yra „darbinio pobūdžio vertimų“ ar išverstų dokumentų, kuriuos versti tiesiogiai užsako suinteresuoti generaliniai direktoratai, apimtis bei neturi jokios informacijos apie tai (taip pat žr. 45 ir 75 dalis).

55. Vertimo tarnybų procedūroms, darbo organizavimui ir metodams įtakos turi tam tikri suvaržymai, kaip antai skubūs vertimo raštu užsakymai, visų pirma Taryboje, teisiniai tekstai ir institucijų darbotvarkė. 5 lentelėje parodyta, kokia yra vertimų, kuriems nustatytas labai trumpas terminas (mažiau nei 24 val. ar 24–72 val.), apimtis.

5 lentelė

Vertimui taikomas terminas

	Komisija		Parlamentas		Taryba	
	< 24	24–72	< 24	24–72	< 24	24–72
Terminas, per kurį atliekami vertimai (valandomis)	3 %	7 %	19 %	30 %	40 %	22 %

Šaltinis: ICTI (Tarpinstitucinis vertimo raštu ir žodžiu komitetas).

Paklausos prognozės

56. Ypač svarbu sudaryti tikslią paklausos prognozę užtikrinant maksimalų vidaus išteklių panaudojimą. Trumpalaikėje perspektyvoje, nepaisant iš pažiūros mažesnių su samdomų vertėjų atliekamais vertimais susijusių išlaidų, užsakomosiomis paslaugomis ne visada sutaupoma pinigų. Kadangi su institucijų vertėjų atliekamais vertimais susijusios išlaidos yra iš esmės fiksuotos išlaidos (žr. 51–52 dalis), ribinis (arba papildomas) įkainis, tarkim, už papildomą institucijų vertėjų atliktų vertimų puslapį, yra labai mažas, o samdomų vertėjų atliktų vertimų ribinis įkainis už puslapį yra didelis. Todėl geriausia būtų, jei samdomų vertėjų paslaugomis būtų naudojamosi tik tais atvejais, kai negalima pasinaudoti institucijose dirbančių vertėjų pajėgumais, o tam būtina gera paklausos prognozavimo sistema.

57. Nors Parlamento daugiakalbystės kodekse teigiama, kad „remdamiesi savo darbo programomis, komitetų, delegacijų ir frakcijų sekretoriatai kiekvieną mėnesį sudaro reikiamo vertimo raštu planus, nurodydami kiekvieno dokumento numatomą originalo kalbą, pateikimo datą ir puslapių, kuriuos reikės išversti, skaičių“, tokios prognozės nėra siunčiamos planavimo skyriui.

58. 2003 ir 2004 m. dauguma Komisijos generalinių direktoratų neteikė Vertimo raštu generaliniam direktoratui sistemingų savo parengtų vertimo prognozių tam tikram laikotarpiui, o Taryboje tik keletas generalinių direktoratų reguliariai informuodavo A III generalinį direktoratą apie vertimo reikmių prognozę.

59. Iš tikrųjų pagrindiniai informacijos apie būsimą darbo krūvį šaltiniai yra institucijų darbo programos ir negalutinės institucijų posėdžių darbotvarkės, kuriose tik apytiksliai nurodomos vertimo reikmės, todėl jos yra netinkamos darbui išsamiai planuoti.

Dokumentų pateikimo terminų laikymasis

60. Parlamento 2004 m. patvirtintame Daugiakalbystės kodekse nustatytas bendras 10 dienų dokumentų pateikimo terminas ⁽²¹⁾. Tačiau per pirmuosius šio termino taikymo metus vertimo paslaugomis besinaudojantys asmenys šio termino laikėsi tik maždaug pusę visų atvejų. Tokiu būdu dauguma vertimų gali būti pateikti tik prieš pat posėdžius.

61. 1998 m. Tarybos A III generalinis direktoratas nustatė dokumentų pateikimo terminus (10 darbo dienų darbo grupių dokumentams ir 5 darbo dienas Nuolatinių atstovų komiteto (Coreper) dokumentams). Dėl laiko stygiaus, o tai yra būdinga Tarybos funkcijoms, šių terminų retai kada laikomasi. Dauguma Parlamento ir Tarybos vertimų pateikiami tik prieš pat posėdžius.

62. Komisija nėra nustačiusi dokumentų pateikimo terminų, tačiau Vertimo raštu generalinio direktorato planavimo skyrius su vartotojais dažnai iš naujo nustato terminus, jei terminas, kurio prašoma laikytis, yra neįmanomas.

Planavimas

63. Audito Rūmai, skaičiuodami visas 2003 m. vertimo raštu išlaidas, nustatė, kad trijų institucijų planavimo išlaidos sudaro apie 4,8 milijono eurų arba apie 1 % bendrų vertimo raštu išlaidų (žr. 2 lentelę). Planavimas yra dar viena priemonė tam, kad vidaus išteklių panaudojimas būtų efektyviausias (žr. 56 dalį).

64. Be kita ko, dėl labai trumpų vertimams skirtų terminų (žr. 5 lentelę) Tarybos ir Parlamento padalinių vadovai turi mažai galimybių atlikti ilgalaikį ar vidutinio laikotarpio planavimą, taip pat išlyginti darbo krūvį.

65. Tarybos planavimo sistema grindžiama pateikto dokumento spausdintų puslapių skaičiumi, o tai nėra patikima priemonė vertimui raštu skirtam laikui numatyti, kadangi tai dažniausiai neatspindi iš tikrųjų turimo atlikti vertimo darbo ⁽²²⁾.

66. Parlamento kompiuterinė sistema leidžia planavimo skyriams patikrinti per dieną turimų užbaigti versti puslapių skaičių. Tai suteikia bendrą informaciją apie turimus pajėgumus kiekviename kalbų padalinyje, tačiau nesuteikia naujausių duomenų apie kiekvieno padalinio tam tikru laikotarpiu turimus vidinius pajėgumus, atsižvelgiant į vertėjų raštu buvimą darbo vietoje (atostogos, mokymai ir t. t.).

⁽²¹⁾ Dokumentų pateikimo terminas (angl. *tabling deadline*) – tai minimalus vertimo tarnybai skirtas laikas prašomam vertimui pateikti, kurio negalima sutrumpinti.

⁽²²⁾ Darbo, kad būtų išverstas dokumentas, apimtis priklauso nuo daugelio veiksnių, tarp jų – žodžių, kuriuos reikia išversti, skaičiaus (puslapiuose gali būti pateiktas nevienodo ilgio tekstas; reikia versti tik anksčiau išversto teksto pakeitimus ir t. t.), dokumento sudėtingumo techniniu požiūriu ir galimybės pasinaudoti išverstu dokumentu ar pagrindiniais tekstais.

Efektyvus vidaus ir išorės išteklių naudojimas

Išankstinis informacijos apdorojimas

67. Tam, kad anksčiau išversti tekstai nebūtų dar kartą verčiami, vertimo tarnybos vartotojų prašo, kad šie nurodytų jau išverstus panašius dokumentus ir (arba) parodytų, kokie buvo atlikti jau išversto dokumento ankstesnės versijos pakeitimai. Tačiau kadangi šios nuorodos yra dažnai praleidžiamos ar yra neišsamios, planavimo skyriai privalo ieškoti šios informacijos duomenų bazėse. Užsakymų ir išverstų tekstų kodifikavimas nėra pakankamai tikslus, kad tokios paieškos būtų kuo optimesnės. Situacija ypač sudėtinga Parlamente, nes dokumentai yra išsklaidyti po įvairias duomenų bazines ir tinklus, o vertimo raštu tarnybos neturi išsamaus išverstų tekstų rinkinio.

Vertimo raštu padalinių darbo metodai

68. Padalinių vadovai yra atsakingi už darbo savo etatiniams vertėjams paskyrimą. Kiekvienas kalbų padalinys yra sudarytas vis kitaip, kai kurie sudaro kurioje nors srityje besispecializuojančių vertėjų grupes, o kituose galioja „pirmas atėjai, pirmas gavai“ principas. Komisijos vertimo raštu generalinis direktoratas ir Tarybos A III generalinis direktoratas yra centralizuotai parengę priemones, rodančias galimybę pasinaudoti atskirų vertėjų paslaugomis. Tačiau ne visi kalbų padaliniai šias priemones sistemingai naudoja. Parlamentas tokių priemonių neturi. Kai kurių padalinių vadovai naudoja skaičiuoklę, kiti paskiria darbą rankiniu būdu.

69. Visus vertimo raštu padalinius sudaro vertėjai raštu ir pagalbiniai darbuotojai. Pastarieji yra atsakingi už nuorodų ieškojimą, spausdinimą, teksto formato tvarkymą, dokumentų archyvavimą ir t. t. Taryba ⁽²³⁾ ir Parlamentas samdo vidutiniškai vieną sekretorę (-ių) dviem vertėjams, o Komisija – tik vieną sekretorę (-ių) keturiems ar penkiems vertėjams.

70. Nors visos trys institucijos yra pareiškusios, kad vadovaujasi naudojimosi šiuolaikinėmis technologijomis skatinimo politika ir 2003 m. išleido 23,7 milijono eurų IT priemonėms (dėl bendrų sąnaudų, įskaitant licencijas, žr. 4 lentelę), iš tikrųjų kiekvienas vertėjas, gavęs tylų savo padalinio vadovo sutikimą, gali nuspręsti, ar naudotis kompiuterinėmis vertimo raštu priemonėmis (vertimo priemone *Workbench*), informacijos paieškos priemonėmis (Euramis, IATE ir t. t.) bei balso atpažinimo programa (vietoj teksto rinkimo), ar ne. Parlamente vertėjų raštu ir pagalbinių darbuotojų, besinaudojančių šiomis priemonėmis, procentinė dalis padaliniuose labai skiriasi (nuo 10 % iki 90 %). Taryboje naudojimosi IT priemonėmis procentas yra labai mažas. Lyginant visas tris institucijas, Komisijoje yra įdiegtos pažangiausios IT priemonės, bet nėra informacijos, kiek jomis yra naudojamosi.

⁽²³⁾ Atskaiciavus laiką, kurį sekretorės (-iai) skiria veiklai, nesusijusiai su vertimo raštu procesu.

71. Nuo 2003 m. apie 100 iš 1 100 Komisijos vertėjų raštu dirba namie. Vertimo raštu generalinio direktorato parengtoje įvertinimo ataskaitoje ⁽²⁴⁾ teigiama, kad naudojantis dabartine formule, kiekvienais metais, daugiausia dėl padidėjusio našumo, sutaupoma apie 10 000 eurų vienam vertėjui tenkančių grynųjų išlaidų. Parlamente 26 iš 430 vertėjų raštu dirba namie, o Taryboje taip pat pradėti vykdyti du bandomieji šios srities projektai.

Užsakomosios paslaugos

72. Komisija ir Parlamentas vadovaujasi politika visada naudotis institucijų vertėjų paslaugomis verčiant teisės aktus (dėl su kokybe susijusių priežasčių), taip pat skubius, konfidencialius ir trumpus dokumentus (dėl praktinių priežasčių). Kadangi Taryboje beveik visi vertimai priklauso šiai kategorijai, joje vertimus paprastai atlieka institucijos vertėjai.

73. Sprendimą laisvai samdomiems vertėjams užsakyti vertimą paprastai priima vertimo raštu padalinių vadovai (išskyrus tiesiogines užsakomąsias paslaugas, kaip nurodyta toliau), atsižvelgdami į vertimo rūšį ir turimus institucijų vertėjų pajėgumus. Komisijoje ir Parlamente 2004 m. daugumai kalbų padalinių buvo nustatyta aiški teigiama koreliacija tarp darbo krūvio ir užsakomųjų paslaugų procentinės dalies. Tačiau auditas parodė, kad 2004 m. dviejuose Komisijos vertimo raštu generalinio direktorato skyriuose užsakomųjų paslaugų procentas buvo aukštas, nors jų darbo krūvis buvo mažesnis nei vidutinis (dėl pavėluotos reakcijos į darbo krūvio sumažėjimą, lyginant su 2003 m.), o tai

rodo, kad institucijų vertėjų pajėgumai buvo nepakankamai išnaudoti. Parlamento prancūzų kalbos vertimo raštu skyriaus darbo krūvis 2005 m. buvo antras iš pačių mažiausių darbo krūvių, o užsakomųjų paslaugų procentas buvo antras pagal dydį. Susidarius šiai padėčiai nebuvo imtasi taisomųjų valdymo veiksmų.

74. Tiek Parlamentas, tiek Komisija automatiškai užsako laisvai samdomiems vertėjams atlikti kai kurias vertimo užduotis, nepatikrindami, kokie yra tam tikrų ar visų kalbų institucijų vertėjų pajėgumai. 2003–2004 m. abi institucijos nustatė tikslą didinti vertimų, užsakomų laisvai samdomiems vertėjams atlikti, procentinę dalį iki atitinkamai 30 % ir 40 %, siekdamos susidoroti su numatomu bendros paklausos padidėjimu ir atsižvelgdamos į mažesnius laisvai samdomų vertėjų atliekamų vertimų įkainius (lyginant su papildomų etatinių vertėjų samdymu). Dėl struktūrinio paklausos sumažėjimo 2004 m. Komisijos vertimo raštu generalinis direktoratas nebesilaikė šio tikslo, o Parlamentas nurodė neužsakinėti vertimų laisvai samdomiems vertėjams atlikti išskyrus Parlamento plenarinių posėdžių debatų stenogramas (CRE) rinkimų metu ⁽²⁵⁾. Nors ES 15 kalbų padalinių bendras darbo krūvis 2004 m. buvo maždaug 20 % mažesnis nei 2003 m., Parlamento užsakomųjų paslaugų procentinė dalis beveik nepasikeitė (2003 m. – 32,5 %, o 2004 m. – 32 %) (žr. 6 lentelę). 2004–2005 m. Parlamento, Komisijos ir Tarybos 10 ES kalbų skirtų užsakomųjų paslaugų procentinės dalies skirtumus iš esmės sąlygojo tai, kad 2004 m. Parlamentui labiau sekė samdyti 10 ES kalbų etatinius vertėjus nei kitoms institucijoms. Dėl sulėtėjusios teisės aktų leidybos 2004 m. ir sumažėjusios vertimo raštu apimties Parlamento etatiniai vertėjai galėjo atlikti daugiau vertimų į 10 ES kalbų (žr. taip pat 20 ir 25 dalis).

6 lentelė

Užsakomųjų paslaugų procentinės dalys 2003 m., 2004 m. ir 2005 m.

Užsakomųjų paslaugų procentinė dalis	Komisija			Parlamentas			Taryba		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Visos kalbos	22 %	23 %	20 %	33 %	30 %	36 %	0 %	1 %	2 %
15 ES kalbų	21 %	16 %	10 %	32,5 %	32 %	33 %	0 %	0 %	0 %
10 ES kalbų	nėra	60 %	37 %	41 %	20 %	43 %	nėra	8 %	5 %

Šaltinis: Audito Rūmai.

75. Nors Taryboje ir Parlamente vertimus užsakančių generalinių direktoratų tiesioginių užsakomųjų paslaugų dalis yra nedidelė ⁽²⁶⁾, auditas parodė, kad 2003–2004 m. Komisijos generaliniai direktoratai tiesiogiai užsakė išversti keletą šimtų tūkstančių puslapių, šio proceso neprižiūrint Vertimo raštu generaliniam direktoratu (žr. taip pat 45 ir 54 dalis).

Našumas

76. Buvo patikrintas trijų institucijų, kuriose buvo atliktas auditas, našumas 2000–2005 m., siekiant palyginti institucijų veiklos rezultatus laikui bėgant. Buvo įvertintas našumas naudojant „visos darbo dienos ekvivalento“ (FTE) sąvoką, pagal kurią vertimui raštu skirtas laikas yra laikas, kai iš tikrųjų galima pasinaudoti vertėjų raštu paslaugomis. Kadangi daugeliu atvejų į šį laiką įskaičiuojama kita ne vertimui skirta veikla (mokymai, valdymas, kokybės kontrolė, kitų tarnybų pateiktų dokumentų korektūros skaitymas ir t. t.), visos darbo dienos ekvivalentu grindžiamas našumas yra tik bendro pobūdžio rodiklis. Reikėtų atsargiai lyginti institucijas ar atskirus institucijos kalbų padalinius. Taip pat

⁽²⁴⁾ 2003 m. spalio 6 d. Briuselyje Europos Komisijos vertimo raštu generalinio direktorato patvirtinta vertimo raštu tarnyboje vykdyto nuotolinio darbo bandomojo projekto įvertinimo ataskaita.

⁽²⁵⁾ CRE – „Compte rendu in Extenso“: debatų stenogramos, kurios sudarė apie 18 % Parlamento vertimo raštu apimties 2003–2005 m.

⁽²⁶⁾ Europos Parlamento politinės frakcijos kartais tiesiogiai sudaro sutartis su laisvai samdomais vertėjais, jei planavimo skyrius jų užsakytus (viršijančius jų savaitinę 15 puslapių kvotą) atmeta.

siekiant įvertinti galimybę vadovybei imtis tiesioginių veikslių turėtų būti rūpestingai nustatytos minėtų skirtumų priežastys ir išanalizuoti galimi apribojimai.

77. Našumas, kuris apibrėžiamas institucijų vertėjo išverstų standartinių puslapių skaičiumi (visos darbo dienos ekvivalentas), labai skiriasi įvairiuose kalbų padaliniuose ir institucijose. Visų institucijų 10 ES kalbų padalinių našumas paprastai yra mažesnis dėl didesnių mokymo poreikių, patirties trūkumo, mažesnių vertimo atminčių (apribojančių kompiuterinių priemonių naudojimą verčiant), taip pat dėl to, kad laisvai samdomų vertėjų atliktų vertimų tikrinimui skiriama daugiau laiko.

78. ES vertimo raštu tarnybų našumas yra daug mažesnis nei privataus sektoriaus (27). Privaciam sektoriuje našumas yra didesnis daugiausia dėl tekstų pobūdžio (mažai teisės aktų), taip pat dėl to, kad daug naudojamosi IT priemonėmis. Nepaisant to, kad tekstai yra ne tokie sudėtingi, manoma, kad laisvai samdomų vertėjų atlikti vertimai yra prastesnės kokybės ir juos reikia išsamiau tikrinti nei institucijų vertėjų išverstus dokumentus. Todėl nemažai su išorės vertimų biurais sudarytų sutarčių buvo nutraukta dėl nepakankamos vertimų kokybės (žr. 43 dalį). Tačiau jei nėra vidinių pajėgumų, dėl to, kad našumas yra didesnis, o atlyginimai mažesni, laisvai samdomų vertėjų paslaugos kainuoja žymiai pigiau nei papildomų etatinių vertėjų samdymas, net ir įskaičiuojant netiesiogines išlaidas (planavimo, konkursų skelbimo, apmokėjimo, kokybės kontrolės ir t. t.) (žr. 7 lentelę).

7 lentelė

Vidutinis vertėjo išverstų puslapių skaičius (visos darbo dienos ekvivalentas)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Komisija (per metus)	915	902	909	1 054	917	797
Komisija (per dieną)	5,2	5,2	5,1	5,7	5,0	4,5
Parlamentas (per metus)	1 092	1 195	1 062	1 031	858	1 226
Taryba (1) (per metus)	602	653	772	707	648	669

(1) Taryba: iki 2004 m. (imtinai) – tik 15 ES kalbų.

Šaltinis: Audito Rūmai.

Komisija

79. Vertimo raštu generalinio direktorato metinį našumą, kuris daugeliu atvejų būdavo šiek tiek mažesnis nei Parlamento, iš dalies galima paaiškinti tuo, kad Komisija atlieka iniciatorės vaidmenį teisės aktų leidybos procese, o tai reiškia, kad Komisijoje tekstų tikrinama daugiau, be to, ji atlieka vadovaujantį vaidmenį kuriant terminus ir duomenų bazes, kuriomis naudojasi ir kitos institucijos. Be to, Komisijos vertėjai atlieka ir kitas su kalba susijusias funkcijas, kurių per dieną išverstų puslapių skaičius neatspindi.

80. 2003–2005 m. vidutinis 15 ES kalbų našumas sumažėjo daugiau kaip 20 %. Daugelio neprocedūrinių 15 ES kalbų atveju našumas nusmuko ir siekė mažiau nei keturis puslapius per dieną. Šį sumažėjimą sąlygojo mažesnis neprocedūrinių kalbų darbo krūvis, dėl kurio susidarė pertekliniai pajėgumai. Pertekliniai pajėgumai turėtų būti analizuojami atsižvelgiant į tiesioginių užsakomųjų paslaugų, kurių neprižiūri Vertimo raštu generalinis direktoratas, lygį (žr. 75 dalį).

81. Net po to, kai Vertimo raštu generalinis direktoratas įdiegė vadinamąjį „lankstumo mechanizmą“, leidžiantį tame pačiame kalbos departamente vienu skyrių, kurių krūvis laikinai yra didesnis nei vidutinis, vertimo užduotis perduoti kitiems skyriams, skyrių našumo skirtumai vis dar yra ženklūs (28). Šiuos skirtumus iš esmės galima paaiškinti tuo, kad tekstų, susijusių su įvairiomis politikos sritimis, apsprendžiančiomis kalbų padalinių kompetencija, vertimo atlikimo poreikis yra nevienodas. Vertimo raštu generalinio direktorato skyrių našumo skirtumai po plėtos dar labiau padidėjo. 2005 m. daugiausiai vertimų atlikusio skyriaus produktyvumas buvo dvigubai didesnis nei mažiausiai vertimų atlikusio skyriaus produktyvumas.

(27) Taip pat žr. 2000 m. rugpjūčio 4 d. Briuselyje „PriceWaterhouseCoopers“, Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto bei Regionų komiteto parengtos Europos Sąjungos institucijų vertimo padalinių našumo palyginamosios analizės („Analyse comparative de la productivité des départements de traduction des institutions européennes“) 24 psl.: „Reikia pažymėti, kad privačioje įstaigoje dirbančio vertėjo darbo našumas yra maždaug 8–10 puslapių per dieną, neskaitant darbo našumo pasitelkiant vertimo atmintį („Translation Memory“) (vieną puslapį sudaro 350 žodžių)“. (350 žodžių = 2 100 spaudos ženklų = 1,4 standartinio puslapio).

(28) Pavyzdžiui, 2004 m. pirmoje pusėje anglų kalbos departamente daugiausiai darbo turinčio skyriaus našumas buvo 65 % didesnis nei mažiausią krūvį turinčio skyriaus našumas.

Parlamentas

82. Per pastaruosius penkerius metus Parlamente kiekvienos kalbos vertėjų raštu skaičius buvo sumažintas vidutiniškai daugiau kaip penkiais visos darbo dienos ekvivalentais (arba 15 %).

83. Europos Parlamento anglų ir prancūzų kalbų vertimo padalinių našumas yra nuolat mažesnis nei vidutinis (nuo 5 iki 20 %, priklausomai nuo metų), o kitų 15 ES kalbų našumo skirtumai daugiausiai siekia 10 %. Tai galima paaiškinti tuo, kad prancūzų kalbos padalinyje dirba didesnis nei vidutinis vertėjų skaičius, o taip pat tuo, kad vertimų užsakomųjų paslaugų procentinė dalis yra didesnė už vidutinę. Anglų kalbos padalinyje vertimo poreikis yra mažesnis, nes dauguma vidinių dokumentų yra rengiami anglų kalba. Užsakomųjų paslaugų lygis ir pertekliniai pajėgumai yra veiksniai, dėl kurių vadovybė turi priimti sprendimus.

Taryba

84. Tarybos darbo našumas buvo nuolat mažesnis nei Komisijos ir Parlamento. Tai gali būti paaiškinta tuo, kad yra verčiama daug teisės aktų, kuriems reikia skirti ypatingą dėmesį, o paklausa yra labai nepastovi (2003 m. darbo krūvis svyravo nuo mažiau kaip 1 000 iki daugiau kaip 7 000 puslapių per dieną).

85. Siekdamas spręsti perteklinių pajėgumų problemą, A III generalinis direktoratas patvirtino ilgalaikį veiksmų planą, kurio tikslas – sumažinti 15 ES kalbų padaliniuose dirbančių vertėjų raštu ir sekretorių skaičių nuo maždaug 50 visos darbo dienos ekvivalentų 2002 m. iki 25 visos darbo dienos ekvivalentų 2015 m.⁽²⁹⁾ Tačiau tam, kad planas pradėtų visiškai veikti prireiks daug laiko, nes, Tarybos manymu, yra nedaug darbo vietų persikirstymo galimybių, o mobilumas tarp įvairių institucijų yra žemas.

86. Kalbų padalinių našumo skirtumai Taryboje (ir Parlamente) yra mažesni nei Komisijoje (išskyrus A III generalinio direktorato anglų kalbos padalinio mažą našumą, kuris 2003–2005 m. buvo maždaug 20–40 % mažesnis nei kitų padalinių). Šį iš pirmo žvilgsnio žemą darbo našumą galima iš dalies paaiškinti tuo, kad anglų kalba – tai pagrindinė kalba, į kurią tekstai yra verčiami iš 10 ES kalbų (o tai sukelia didelius su terminologija susijusius sunkumus), taip pat tuo, kad yra redaguojami originalo tekstai.

Vertimo proceso kontrolė naudojant veiklos rodiklius

87. Pagrindiniai institucijų vertimo raštu statistiniai duomenys yra parengiami centriniu lygmeniu. Pagrindinis dėmesys skiriamas kiekvieno padalinio atliktų vertimų apimčiai. Šiuos statistinius duomenis reguliariai naudoja administravimo ir išteklių skyriai, tačiau juos kasdienės priežiūros tikslais vertimo padalinių vadovai naudoja nevienodai, o kai kurie jų yra patys sukūrę savo priemones.

⁽²⁹⁾ DGMA, 2002 m. gegužės 30 d. Tarybos generalinio sekretoriato administracinio modernizavimo veiksmų plano (*Plan d'action pour la modernisation administrative du SGC*) (PAMA) 11 skirsnis: A III generalinio direktorato reforma.

88. Kai kurios institucijos nėra parengusios veiklos rodiklių ir neturi statistinių duomenų apie:

- a) tai, kiek iš tikrųjų buvo skirta laiko konkrečiam dokumentui išversti lyginant su paprastai nustatomu arba apskaičiuotu laiku (Europos Parlamentas, Komisija ir Tarybos generalinis sekretoriatas);
- b) kiek puslapių buvo patikrinta (Komisija ir Tarybos generalinis sekretoriatas) ir kiek laiko buvo skirta tikrinimui (Europos Parlamentas, Komisija ir Tarybos generalinis sekretoriatas);
- c) kiek atskiri vertėjai išverčia puslapių ir koks yra jų darbo našumas (Tarybos generalinis sekretoriatas);
- d) kokia yra planavimo skyrių laisvai samdomiems vertėjams automatiškai užsakomų išverstų dokumentų apimtis ir kokia yra vertimo padalinių užsakomų vertimų apimtis (Europos Parlamentas ir Komisija);
- e) koks yra vertimo pateikimo terminų nesilaikymo lygis (Tarybos generalinis sekretoriatas);
- f) koks yra IT vertimo priemonių poveikis darbo našumui (Europos Parlamentas, Komisija ir Tarybos generalinis sekretoriatas);
- g) kokie yra kryžminiai duomenys, pavyzdžiui, koreliacija tarp darbo krūvio ir užsakomųjų paslaugų (Europos Parlamentas, Komisija ir Tarybos generalinis sekretoriatas) (žr. 73 ir 83 dalis).

89. Įvairių Europos Sąjungos institucijų vertimo raštu tarnybų statistiniai duomenys apie išverstus puslapius ir darbo našumą apima automatiškai išverčiamas teksto dalis, visų pirma pasitelkiant vertimo priemonę *Translators' Workbench* (TWB). Privatūs vertimo biurai, siekdami apskaičiuoti tikrą darbo krūvį ir įvertinti atskirų vertėjų darbo našumą, naudoja tobulesnes puslapių skaičiavimo sistemas.

90. Kitaip nei kitos institucijos, kurios skaičiuoja tik pakeistas teksto dalis, Taryba vertina savo našumą pagal spausdintų puslapių skaičių (taip pat žr. 65 dalį). Todėl Tarybos išverstų puslapių statistiniai duomenys padidina iš tikrųjų išverstų puslapių skaičių daugiau kaip 50 %. Audito Rūmams atlikus auditą, A III generalinis direktoratas patvirtino metodą, panašų į tuos, kuriuos naudoja kitos institucijos.

Bendradarbiavimas tarp institucijų

91. 1995 m. įsteigus ICTI buvo palaipsniui sudarytos sąlygos ES vertimo tarnyboms bendradarbiauti tam tikrose srityse.

92. Kol kas pasiekti šie pagrindiniai laimėjimai:

- a) sukurta bendra terminologijos duomenų bazė ir vertimo atmintis;
- b) paskelbtas tarpinstitucinis konkursas vertimams iš (į) 10 ES kalbų pagal sutartį atlikti⁽³⁰⁾;

⁽³⁰⁾ Tačiau Komisija sąrašu beveik nesinaudojo ir pati suorganizavo konkursą.

- c) įvykdyta bendra konkurso, skirto balso atpažinimo programinei įrangai ir kitoms daugiakalbėms priemonėms įsigyti, procedūra;
- d) įsteigtas jungtinis samdomų vertėjų atliktų vertimų raštu kokybės vertinimo komitetas (CIEQ);
- e) keistasi vertėjais ir vertimo raštu krūviu, tačiau nepakankamai.

93. Audito Rūmų atlikta pasiūlos ir paklausos pobūdžio ir laiko nustatymo analizė rodo, kad nors visos institucijos susiduria su struktūriniais sunkumais teikiant pakankamai priimtinos kokybės vertimo į 10 ES kalbų paslaugų, yra aiškių su 15 ES kalbų susijusių skirtumų. Pavyzdžiui, Komisijos vertimo raštu generalinio direktorato anglų vertėjų krūvis yra didžiausias lyginant su kitomis kalbomis (žr. 86 dalį), tačiau Taryboje ir Parlamente jis yra pats mažiausias. Kadangi Taryboje ir Parlamente dirbama laikantis labai trumpų vertimo pateikimo terminų, o vertimų paklausa labai svyruoja, tam tikrais laikotarpiais šiose institucijose taip pat laikinai yra neišnaudotų pajėgumų (žr. 84 dalį).

94. Atsižvelgiant į specialiosios paskirties grupės išvadas dėl darbo krūvio subalansavimo, 2005 m. sausio 1 d. buvo inicijuotas bandomasis projektas. 2005 m. viena iš šiame projekte dalyvaujančių institucijų kitos institucijos prašymu išvertė 3 763 puslapius (arba 63 % prašomos vertimų apimties). Tai sudaro tik 0,2 % bendro visų susijusių institucijų darbo krūvio, tuo tarpu daugiau kaip 20 % to paties vertimų krūvio yra skiriama laisvai samdomiems vertėjams. Buvo apskaičiuota, kad galima būtų sutaupyti 150 000 eurų ⁽³¹⁾. Kadangi bendri neišnaudoti pajėgumai yra daug didesni nei tie, kuriais kitos institucijos galėjo pasinaudoti vykdant bandomąjį projektą, suma, kurią galima sutaupyti, yra didesnė.

95. Tačiau šiuo metu taikomos darbo krūvio subalansavimo sistemos trūkumas yra tas, kad tie dokumentai, kurie paprastai yra užsakomi laisvai samdomiems vertėjams išversti, ir vertimai, atliekami į 10 ES kalbų, į šią sistemą nėra įtraukiami. Be to, institucijos nepakankamai informuoja viena kitą apie turimus neišnaudotus pajėgumus ir nėra iš tikrųjų skatinamos ar išipareigojusios patenkinti kitos institucijos pateiktą vertimo raštu užsakymą. Jei Komisijos vertimo raštu generalinio direktorato 15 ES neprocedūrinių kalbų padaliniuose dirbantys vertėjai 2005 m. būtų pasiekę tokius pat našumo rodiklius kaip 2003 m., kiekviename 15 ES kalbų padalinyje būtų buvę išversta bent jau 10 000 puslapių daugiau. 2005 m. Parlamentas ir keli Komisijos generaliniai direktoratai laisvai samdomiems vertėjams išversti į tas pačias kalbas užsakė panašų neskubių dokumentų, kuriuos galėjo išversti kita institucija, puslapių kiekį. Tokiu būdu buvo galima išvengti bendrų maždaug 11 milijonų eurų sudarančių išlaidų, skirtų laisvai samdomų vertėjų atliktiems vertimams ⁽³²⁾.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Procedūros, taikomos siekiant užtikrinti, kad būtų patenkinta vertimo raštu paklausa ir būtų išvengta nebūtinų vertimų raštu

96. Nė viena institucija neturi nuoseklių ir aiškių užsakymų dėl vertimo raštu pateikimo ar leidimo jį atlikti suteikimo proce-

⁽³¹⁾ Kintamasis įkainio dydis – 40 eurų už puslapį.

⁽³²⁾ Skaičiuojant tik kintamas laisvai samdomų vertėjų atliktų vertimų išlaidas, apytikriai sudarančias 40 eurų už puslapį.

dūrų. Trijų institucijų nustatytoje įgyvendinimo taisyklėse nurodyta, kad tam tikrų dokumentų vertimas yra privalomas. Tačiau egzistuoja plati sritis, kuriai nėra taikomi bendri kriterijai, o dėl dokumentų vertimo yra sprendžiama kiekvienu konkrečiu atveju – tai daugiausia priklauso nuo turimų išteklių (žr. 13–18 dalis).

Rekomendacija: Atsižvelgdamos į būtinybę nustatyti prioritetus ir apribojimus siekiant atitikti nuolat augančius vertimo raštu poreikius, institucijos turėtų supaprastinti savo procedūras. Jos turėtų apimti dokumentų apimties kontrolę, tolesnį tekstų diferencijavimą pagal jų pobūdį ir paskirtį bei tikslo atitikimo metodo, skirto tekstams, kuriems suteiktas leidimas juos versti, patvirtinimą.

97. Auditas parodė, kad vertimo raštu į 15 ES kalbų poreikiai iš esmės gali būti patenkinti. Tačiau mažoms šalims įstojus į ES labai padidėjo paklausa mažose vertimo raštu rinkose, kuriose pasiūla yra gana nedidelė. Sunkumai, kurie iškilo rengiant EPSO konkursus, kuriais buvo siekiama atrinkti etatinius 10 ES kalbų vertėjus raštu, reiškė, kad trūks vertėjų raštu iš naujų valstybių narių. Todėl per pirmuosius metus įvykus plėtrai institucijos nesugebėjo patenkinti su naujomis kalbomis susijusių vertimo raštu poreikių (žr. 19–23 dalis).

Rekomendacija: Vis dar reikia ženkliai didinti institucijų vidinius su 10 ES kalbų susijusius pajėgumus. Komisija turėtų sudaryti kritinę EPSO nesėkmės laikų įdarbinti reikalingus etatinius vertėjus apžvalgą, po kurios turėtų būti parengtas veiksmų planas, kurio tikslas – didinti informuotumą ir skatinti susidomėjimą Bendrijos vertimo raštu veikla dešimtyje ES valstybių narių ir šalyse kandidatėse.

98. Apskritai institucijoms pavyko apriboti vertimo raštu išlaidas, nepaisant 2004 m. gegužės mėn. padidėjusio oficialių kalbų skaičiaus nuo 11 iki 21 (įskaitant airių kalbą) (žr. 25–36 dalis). Nors Komisija ir Taryba ėmėsi svarbių priemonių, kad sumažintų į visas kalbas turimų išversti dokumentų skaičių, Parlamentas ne taip labai siekė sumažinti vertimo apimtį, apribodamas tik verčiamų dokumentų apimtį, bet ne jų skaičių ar rūšis (žr. 32 dalį).

Rekomendacija: Vertimo raštu tarnybos galėtų su savo vertimo paslaugų naudotojais sudaryti susitarimus dėl aptarnavimo lygio, kuriuose būtų nustatytos griežtesnės gairės dėl dokumentų, kuriuos reikia išversti, rūšies, prašomų versijų skirtingomis kalbomis skaičiaus, etapo, kada turėtų būti pradėtas vertimas, bendro puslapių skaičiaus per metus, automatinio vertimo programų pasitelkimo ir t. t. Veiklos derinimas tarp institucijų taip pat užkirstų kelią jų atitinkamų metodų nenuoseklumui.

Procedūros, taikomos siekiant užtikrinti, kad vertimai raštu būtų pateikiami laiku, o kokybė atitiktų jų tikslą

99. Visos trys institucijos iš esmės sugebėjo vertimus į 15 ES kalbų pateikti laiku ir reikiamos kokybės (žr. 41 ir 44 dalis). Tačiau dėl 10 ES kalbų, situacija buvo kitokia dėl nepakankamo vertėjų raštu skaičiaus. 2004 m. Komisijoje ir Taryboje 10 ES kalbų vidinių pajėgumų net pritrūko laisvai samdomų vertėjų atliktiems vertimams patikrinti, todėl daugumos užsakovų nuomone vertimai buvo nepatenkinamos kokybės (žr. 42 dalį). Nė viena vertimo raštu tarnyba nevertina, ar vykdomi vartotojų reikalavimai.

Rekomendacija: *Institucijos turėtų reguliariai vykdyti įvairių vertimo raštu paslaugų vartotojų apklausas, siekdamas nustatyti, ar vykdomi jų reikalavimai, įskaitant terminų laikymą. Tokios apklausos galėtų pasitarnauti kaip medžiaga veiksmų planams, skirtiems paslaugų kokybei gerinti ir darbo našumui didinti.*

100. Parlamentas ir Taryba neturi išsamių kokybės kontrolės gairių, o tekstų tikrinimo praktika labai skiriasi. Tačiau apskritai institucijos atlieka tinkamas patikras, kad nustatytų prastos kokybės vertimus (žr. 37–43 dalis). Nors Parlamento vertimo raštu direktoratas vertina ir institucijų vertėjų, ir ne institucijų vertėjų atliktų vertimų kokybę, kas du mėnesius atlikdamas atsitiktines patikras ir taikydamas kokybės rodiklius, kitos institucijos nėra parengusios tokių kontrolės ar veiklos rezultatų rodiklių.

Rekomendacija: *Be to, kad atliekama sisteminga laisvai samdomiems vertėjams užsakomų vertimų kokybės kontrolė, o kiekvienas padalinio vadovas prižiūri vertimo procesą, būtų patartina kiekviename kalbos padalinyje reguliariai vykdyti atsitiktines kokybės patikras. Tai kartu su vertimo paslaugų vartotojų apklausomis, kurios atliekamos siekiant nustatyti, ar vykdomi jų reikalavimai, galėtų pasitarnauti kaip kokybinių veiklos rodiklių rengimo pagrindas.*

101. Kai kurie Komisijos generaliniai direktoratai pranešė, kad jie turėjo pasikliauti „darbinio pobūdžio vertimais“ ar tiesioginėmis užsakomosiomis paslaugomis, kadangi Komisijos vertimo raštu generalinis direktoratas negalėjo atlikti tam tikrų vertimų reikiamu laiku. Šių vertimų apimtis nėra žinoma, o išlaidos nėra įtrauktos į Audito Rūmų skaičiavimus, nes nėra duomenų, kiek laiko administracijos darbuotojai skyrė „darbinio pobūdžio vertimams“ (žr. 45, 54 ir 75 dalis).

Rekomendacija: *Vertimo raštu tarnybos turėtų prižiūrėti tiesioginių užsakomųjų paslaugų ir „darbinio pobūdžio vertimų“ lygį, kad į šią vertimo apimtį būtų atsižvelgta planuojant veiklą.*

Vertimų raštu išlaidos ir efektyvumas

102. Išskyrus Komisiją 2002 m., institucijos nėra apskaičiavusios nei savo bendrų vertimo raštu išlaidų, nei vidutinio įkainio už puslapį. Audito Rūmai apskaičiavo, kad prieš plėtrą visų trijų

institucijų bendros metinės vertimo raštu išlaidos sudarė 414 milijonų eurų (žr. 4 lentelę), o po plėtros – 511 milijonų eurų. 2003 m. vidutinis įkainis už puslapį Komisijoje ir Parlamente siekė 150 eurų, o Taryboje – 254 eurus. 2005 m. vidutinis įkainis už puslapį padidėjo iki 194 eurų Komisijoje ir 276 eurų Taryboje, bet sumažėjo iki 119 eurų Parlamente.

103. Institucijų vertėjų atliekami vertimai raštu kainuoja brangiau nei laisvai samdomų vertėjų, tačiau lyginti yra sudėtinga dėl skirtingo verčiamų tekstų pobūdžio, taip pat dėl to, kad yra laikoma, jog institucijų vertėjų atlikti vertimai yra aukštesnės kokybės, o tam tikrų dokumentų vertimams taikomi trumpi terminai dėl institucijose, visų pirma Parlamente ir Taryboje, taikomų darbo metodų, ir galiausiai dėl to, kad būtina tikrinti laisvai samdomų vertėjų atliktus vertimus (žr. 52 dalį).

Rekomendacija: *Labai svarbu žinoti, kokios yra veiklos išlaidos norint jas kontroliuoti, todėl turėtų būti vykdomos procedūros, skirtos užtikrinti tinkamą išlaidų valdymo informaciją.*

104. Labai sumažėjus darbo krūviui, 2004 m. daugumos 15 ES kalbų padalinių našumas ženkliai sumažėjo ir todėl vidutinis įkainis už puslapį išaugo (žr. 51 ir 76–86 dalis). Po to, kai buvo imtasi priemonių vertimo raštu paklausai sumažinti, 2004 m. Komisijoje ir Taryboje susidarė su 15 ES neprocedūrinėmis kalbomis susiję neišnaudoti pajėgumai.

105. Auditas parodė, kad visų trijų vertimo tarnybų planavimo skyriai šiuo metu daugiau skirsto darbą nei nustato vertimo prognozes tam, kad būtų suplanuotas darbo krūvis ir subalansuoti tie veiklos laikotarpiai, kada yra daugiausia darbo (žr. 56–59, 63–66 ir 91–95 dalis).

106. Darbo krūvio išlyginimas yra svarbiausias klausimas. Sumažinus vertimo raštu apimtį laikinai susidaro pertekliniai pajėgumai, darbo našumas sumažėja, o vidutinės vertimo išlaidos išauga. Tačiau Audito Rūmai pažymėjo, kad kai kurių padalinių našumas buvo žemas, o užsakomųjų paslaugų procentas – didesnis nei vidutinis (žr. 73–74 dalis). Tačiau dėl darbo krūvio prognozių stokos (nepakankamo planavimo) institucijoms yra sudėtinga visiškai pasinaudoti laikinai turimais pajėgumais kitose institucijose (žr. 91–95, o taip pat 56–66 dalis).

107. 2005 m. Parlamento ir Komisijos generaliniai direktoratai (ne Vertimo raštu generalinis direktoratas) laisvai samdomiems vertėjams užsakė išversti daug puslapių, kuriuos galėjo išversti kita institucija. Tokiu būdu, Audito Rūmų skaičiavimais, buvo galima iš viso sutaupyti maždaug 11 milijonų eurų sudarančių mokėjimų, skirtų laisvai samdomiems vertėjams (žr. 95 dalį).

Rekomendacija: Daugiau dėmesio turėtų būti skirta valdymo ir planavimo procesams, siekiant subalansuoti didžiausio ir mažiausio vertimo krūvio periodus ir sudaryti palankias sąlygas veiksmingiam bendradarbiavimui tarp institucijų. Planavimo skyriams turėtų būti reguliariai siunčiamos patikimos vertimo užduočių ateityje prognozės, o institucijos turėtų viena kitą informuoti apie esamus vidinius pajėgumus.

Turėtų būti pasinaudota neužimtais vidiniais pajėgumais, siekiant sumažinti Komisijos generalinių direktoratų (ne Vertimo raštu generalinio direktorato) ir kitų institucijų užsakomųjų paslaugų lygį, praplečiant 2005 m. sausio mėn. pradėto vykdyti bandomojo projekto dėl bendradarbiavimo tarp institucijų taikymo sritį. Tarpinstitucinė atsiskaitymo už vertimus sistema turėtų suteikti institucijoms, kurios turi laikinų ar struktūrinių neišnaudotų pajėgumų, postūmį bendradarbiauti su kitomis institucijomis.

Taryba turėtų dėti papildomas pastangas, siekdama koreguoti perteklinius struktūrinius pajėgumus. Turėtų būti apsvarstyta darbo vietų perskirstymo ne vertimo tarnyboje ar kitų Tarnybos nuostatų taisyklių taikymo galimybė, nes pagal dabartinį veiksmų planą šiuo metu turimų perteklinių pajėgumų problemą tikimasi išspręsti tik 2015 m.

108. Nors institucijos investavo į pažangias šiuolaikines technologijas, šiomis priemonėmis nėra sistemingai naudojamosi (žr. 68–70 dalis).

Rekomendacija: Vertimo proceso veiksmingumą galima būtų padidinti:

- sumažinus sekretoriavimo paslaugų Taryboje ir Parlamente lygį,
- suderinus darbo metodus pasitelkiant geriausią praktiką,
- labiau į darbą integruvus kompiuterines priemones ir padidinus naudojimąsi jomis,
- padidinus naudojimąsi nuotolinio darbo galimybėmis.

109. Vertimo tarnybos nesuteikia pakankamos valdymo informacijos, kuri leistų patikrinti vertimo išlaidas, kaip antai kiek iš tikrųjų buvo skirta laiko vertimui ir vertimų tikrinimui, kokie yra išsamūs darbo našumo statistiniai duomenys, koks yra užsakomųjų paslaugų lygis ir t. t. (žr. 88 dalį).

Rekomendacija: Siekdamos našumą panaudoti kaip valdymo rodiklį, institucijos turėtų sukurti sistemas, geriau atspindinčias visą etatinių vertėjų veiklą (įskaitant laiką, skirtą naujų kalbų mokymuisi). Tam, kad būtų sudarytos sąlygos optimaliam išteklių panaudojimui, visos institucijos turėtų stengtis parengti tinkamus kokybinius ir kiekybinius veiklos rodiklius.

Šią ataskaitą Audito Rūmai priėmė Liuksemburge 2006 m. liepos 6 d. įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu
Pirmininkas
Hubert WEBER

I PRIEDAS

KOMISIJOJE, PARLAMENTE IR TARYBOJE TAIKOMOS NUOSTATOS

Komisija

1. Komisijos darbo tvarkos taisyklėse ⁽¹⁾ nurodyta, kad visi Komisijos priimti dokumentai prisegami prie „akto santraukos“ (esant priėmimo žodžiu tvarkai) arba „dienos akto“ (esant priėmimo raštu, įgaliojimo arba delegavimo tvarkai) ⁽²⁾ ir pateikiami autentiška jų kalba ar kalbomis, t. y. Bendrijų oficialiomis kalbomis bendro pobūdžio dokumentuose, o kitais atvejais – kalba ar kalbomis tų, kuriems tie dokumentai yra skirti (Darbo tvarkos taisyklių 18 straipsnis).
2. Nors „komitologijos“ komitetai priklauso pačiai Komisijai ⁽³⁾, o jų darbui yra taikomas 1958 m. balandžio 15 d. Tarybos reglamentas Nr. 1 ⁽⁴⁾, standartinėse darbo tvarkos taisyklėse ⁽⁵⁾ sąmoningai nebuvo aiškiai nustatyta kalboms taikoma tvarka, kad kiekvienas komitetas galėtų rasti tikrosioms jų reikmėms pritaikytus praktinius sprendimo būdus. Dokumentai, kurie bet koku atveju būtų išversti vėliau (visų pirma priemonių projektai, kurių galutinė versija turi būti paskelbta Oficialiajame leidinyje) yra iš esmės išverčiami dar prieš komitetų posėdžius.
3. 2004 m. birželio mėn. paskelbtame Generalinio sekretoriato rašte ⁽⁶⁾ nurodyta, kad tų įgyvendinimo priemonių, kurios yra taikomos tik sumažintam valstybių narių skaičiui, atveju pakanka atlikti vertimus į atitinkamas kalbas, paskelbiant komunikatą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, kuris praneštų apie tam tikro sprendimo priėmimą ir informuotų skaitytoją, kokioje interneto svetainėje su juo galima susipažinti. Atlikti visus vertimus yra būtina tik tada, jei paskelbimas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* yra teisinė jų (t. y. Europos Parlamento ir Tarybos priimtų reglamentų, direktyvų ir sprendimų, taikant bendrų sprendimų priėmimo procedūrą bei visoms valstybėms narėms skirtų Komisijos reglamentų ir direktyvų, bet ne Komisijos sprendimų) įsigaliojimo prielaida.
4. 2004 m. gegužės mėn. komunikate daromas skirtumas tarp su teisiniais išpareigojimais susijusių dokumentų (susiskirstytų į 9 kategorijas) ir politinės svarbos dokumentų (susiskirstytų į 11 kategorijų). Tam tikroms kategorijoms priklausančių dokumentų, kurie skelbiami ne *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, vertimo Komunikatas nereglamentuoja. Tai nusprendžiama kiekvienu konkrečiu atveju, palaikant dialogą tarp prašančio atlikti vertimą generalinio direktorato ir Vertimo raštu generalinio direktorato ⁽⁷⁾.
5. Pagrindinės dokumentų, verčiamų į visas kalbas, kategorijos yra šios: siūlomi teisės aktų projektai, aiškinamieji memorandumai, teisinių tekstų saistomos ataskaitos, Oficialiajame leidinyje skelbiami pranešimai apie valstybės pagalbą ir antimonopolines procedūras, taip pat tolesni galutiniai Oficialiajame leidinyje skelbiami sprendimai, antidempingo sprendimai, Komisijos komunikatai (įskaitant baltąsias ir žaliąsias knygas), kvietimai dalyvauti konkursuose arba parodyti susidomėjimą bei pranešimai spaudai.
6. Kiti dokumentai verčiami tik į procedūrinę kalbą (anglų, prancūzų ir vokiečių) (visų pirma Komisijai skirti komunikatai, Tarybos sprendimų ir Komisijos pasiūlymų tolesnių veiksmų ataskaitos) arba į adresato kalbą (t. y. raštai nuolatiniams atstovybėms, atsakymai į atskirus prašymus ir finansavimo pasiūlymus). Techniniai priedai yra verčiami ne daugiau kaip į tris kalbas arba visai neverčiami, nelygu, kokie yra „tikrieji poreikiai“. Atsakymai į raštu pateiktus parlamentinius klausimus yra verčiami į klausimą uždavusio Europos Parlamento nario kalbą bei į vieną procedūrinę kalbą.

Parlamentas

7. Pagal Parlamento darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnį, „visi Parlamento dokumentai sudaromi oficialiomis kalbomis“. 150 straipsnyje teigiama, kad „nebent Parlamentas nuspręstų kitaip, pakeitimai teikiami balsuoti tik po to, kai jie buvo atspausdinti ir išdalyti visomis oficialiomis kalbomis. Pirmininkas tokio sprendimo priimti negali, jei su tuo nesutinka bent trisdešimt septyni Parlamento nariai“.

⁽¹⁾ Komisijos darbo tvarkos taisyklės, C(2000) 3614 (OL L 308, 2000 12 8, p. 26).

⁽²⁾ Šiuose aktuose fiksuojami visi posėdžio metu („akto santrauka“ esant priėmimo žodžiu tvarkai) ar per visą dieną („dienos aktas“ esant kitai tvarkai) Komisijos priimti sprendimai.

⁽³⁾ 1999 m. liepos 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje T-188/97, Rothmans International BV prieš Komisiją.

⁽⁴⁾ Europos Komisija, Generalinio sekretoriaus raštas generaliniams direktoriams ir tarnybų vadovams, SEC(2003) 795, 2003 m. liepos 10 d.

⁽⁵⁾ Standartinės darbo tvarkos taisyklės – Tarybos sprendimas 1999/468/EB – (...) Komiteto darbo tvarkos taisyklės (OL C 38, 2001 2 6, p. 3).

⁽⁶⁾ Europos Komisijos generalinio sekretoriato Europos Sąjungos ateities ir institucinių klausimų specialiosios paskirties grupės direktoriaus raštas p. Madelin, *Sveikatos ir vartotojų apsaugos generaliniam direktoriui*, 2004 6 23, TFAU/2 – RH – nb (2004) D/6980 5/1208 A/DOS 6242).

⁽⁷⁾ 2004 m. gegužės mėn. Komunikate nustatytų dvidešimt kategorijų apėmė 64 % vertimų 2004 m. ir 72 % 2005 m., lyginant su 34 % 2003 m. Pagrindinės kategorijos 2005 m. buvo: siūlomi teisės aktų projektai ir autonominio pobūdžio dokumentai (36 %), valstybės pagalbos ir konkurencijos procedūros (10 %), Komisijos komunikatai (7 %), konkursų procedūros (6 %) ir interneto svetainės (4 %).

8. 2004 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento valdyba patvirtino Daugiakalbystės kodeksą, kuris įsigaliojo 2004 m. gegužės 1 d. ir pakeitė panašų 1999 m. vasario 8 d. kodeksą. Daugiakalbystės kodekso 1 straipsnio 2 dalyje teigiama, kad „vertimo paslaugos teikiamos, remiantis „kontroliuojamos visiškos daugiakalbystės“ principais. Parlamento darbo reglamente numatyta narių teisė Parlamente vartoti jų pasirinktą oficialią kalbą turi būti įgyvendinama iki galo. Daugiakalbystei skirti ištekliai kontroliuojami administracijos, atsižvelgiant į realius vartotojų poreikius, skatinant vartotojų atsakingumą ir kuo veiksmingiau planuojant vertimo paslaugų užsakymus“.

9. Dokumentai, kurie verčiami į daugiausia kalbų, yra pataisos, nuomonių projektai ir pranešimų projektai. Kalbant apie visus kitus dokumentus, kalbų, į kurias verčiama, skaičius svyruoja nuo vienos (daugiausia – anglų kalba) iki keturių. Audito tikslais sudarytoje 8 lentelėje pateikta dokumentų, kurie yra verčiami Parlamente, rūšių apžvalga.

8 lentelė

Europos Parlamento verčiamų dokumentų rūšys

2003 m. sausio 1 d.–2004 m. gegužės 31 d. duomenys	Dokumento rūšis	Vertimo %	Privaloma versti į visas kalbas	Neprivaloma versti į visas kalbas
Ataskaitos (<i>Compte rendu</i>)	CR	19,3 %	x	
Pataisos	AM	17,6 %	x	
Įvairūs dokumentai (<i>Divers</i>)	DV	15,1 %		x
Pranešimų projektai	PR	9,8 %	x	
Galutiniai pranešimai (<i>Rapport révisé</i>)	RR	7,3 %	x	
Klausimai raštu	QE	5,9 %		x
Posėdžių protokolai (<i>Procès-verbal</i>)	PV	5,2 %		x
Pranešimai nariams	CM	4,2 %		x
Darbiniai dokumentai	DT	3,2 %		x
Raštai	NT	2,3 %		x
Nuomonių projektai	PA	2,2 %	x	
Rezoliucijos	RE	1,7 %	x	
Laiškai	LT	1,2 %		x
Darbotvarkės	OJ	1,1 %	x	
12 kitų konkrečių kategorijų, kurių kiekviena sudaro daugiausiai 1 % visos vertimo apimtys		3,9 %	x	x

Šaltinis: Audito Rūmai.

10. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbiamas dokumentas arba tas, dėl kurio balsuojama plenariniame posėdyje, visuomet turi būti verčiamas į visas oficialias kalbas, o darbinių dokumentų vertimas gali būti apribotas nelygu, kokie yra skaitytojų poreikiai.

Taryba

11. Pagal 1958 m. balandžio 15 d. Tarybos reglamentą Nr. 1 ir Tarybos darbo tvarkos taisyklių 14 straipsnį⁽⁸⁾, būtina į visas oficialias kalbas versti dokumentus, kurie yra svarstomi ministrų susitikimuose, išskyrus tuos atvejus, kai neatidėliotinos skubos sumetimais Taryba vieningai nusprendžia kitaip. Bet kuris Tarybos narys gali nesutikti, kad vyktų diskusija, jei vertimai nėra parengti.

⁽⁸⁾ 2004 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimas, patvirtinantis Tarybos darbo tvarkos taisykles (2004/338/EB, Euratomas), (OL L 106, 2004 4 15, p. 22).

12. Tarybai ir jos parengiamiesiems organams skirtų dokumentų rengimo vadovo priede išvardinti „pagrindiniai dokumentai“, kurie turi būti išversti į visas kalbas ⁽⁹⁾. Vadove nustatyta, kad į šį sąrašą neįtraukti dokumentai gali nebūti verčiami į 10 ES kalbų. Šie dokumentai atrankos būdu gali būti verčiami į 15 ES kalbų, jei tai leidžia A III generalinio direktorato darbo krūvis ir yra laikomasi darbo tvarkos taisyklėse nustatytų terminų. A III generaliniam direktoratui suteikti įgaliojimai atmesti prašymą išversti bet kokį į sąrašą neįtrauktą dokumentą.

⁽⁹⁾ Pagrindiniai Tarybos dokumentai yra: teisės aktų projektai tam tikrais labai svarbiais etapais, Tarybos darbotvarkės, „A“ punktų pastabos ir jų priedai, pagal Tarybos darbotvarkę priimami arba svarstomi dokumentai, juridinės tarnybos nuomonės, Tarybos protokolai, Tarybos atsakymai į Europos Parlamento raštu ir žodžiu pateiktus klausimus surengiant debatus, pirmininkaujančios valstybės Europos Sąjungos vardu teikiamos deklaracijos, Tarybos posėdžių pranešimai spaudai, telekso paslaugos vykstant procedūrai raštu, valstybių narių nacionalinėms tarnyboms naudotis skirti vadovai, Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančios valstybės išvados.

II PRIEDAS

AUDITO RŪMŲ SUKURTAS METODAS VERTIMO RAŠTU IŠLAIDOMS APSKAIČIUOTI

1. Bendros išlaidos („išlaidos neatskaičius mokesčių ir pensijų“), auditorių skaičiavimais, apima visas su vertimo raštu veikla susijusias tiesiogines ir netiesiogines išlaidas.
2. Iš „išlaidų neatskaičius mokesčių ir pensijų“ atskaičius etatinių vertėjų mokamą Bendrijos mokesčių ir pridėjus fiktyvaus darbdavio etatiniams vertėjams mokamas pensijų įmokas (t. y. dukart tiek, kiek moka pareigūnas), gaunamos išlaidos iš Bendrijos biudžeto („išlaidos atskaičius mokesčius ir pensijas“).
3. Tiesioginės išlaidos – tai su etatinių darbuotojų, t. y. vertėjų ir sekretorių, atliekama vertimo veikla susijusios išlaidos (įskaitant vertimo raštu padalinių atliekamą pirminį vertimą, vertimo tikrinimą ir teksto formato tvarkymą, bet neįtraukiant laiko, kuris buvo skirtas kitoms, ne vertimo užduotims atlikti).
4. Netiesioginės išlaidos apima darbuotojų (terminologų, darbo metodų kūrimo specialistų, padalinių vadovų, kalbos konsultantų ir vyresniosios vadovybės, už laisvai samdomų vertėjų paslaugas atsakingo skyriaus bei planavimo skyriaus darbuotojų), kurie yra netiesiogiai susiję su konkrečiomis vertimo užduotimis, atlyginimus ir išmokas, įskaitant laiko, kurį vertėjai skiria ne su vertimu ar vertimų tikrinimu susijusiai veiklai proporcingų apskaičiavimą, o taip pat su IT, pastatais ir įstaigos baldais, žmogiškųjų išteklių valdymu ir t. t. susijusias pridėtines išlaidas, kurių vertimo tarnybos iš dalies tiesiogiai nevaldo. Dėl tiesioginių ir netiesioginių išlaidų atskyrimo buvo susitarta su institucijomis.
5. Tam, kad būtų apskaičiuotos personalo išlaidos, buvo naudojami šie elementai:
 - Kiekvienam lygiui Komisijos personalo ir administracijos generalinio direktorato nustatytos vidutinės personalo išlaidos. Į šias personalo išlaidas buvo įtraukti visi atlyginimų ir išmokų straipsniai. Auditorių grupė nagrinėjo dvi skirtingas vidutines personalo išlaidas: neatskaičius ir atskaičius mokesčius ir pridėjus pensijų įmokas ⁽¹⁾.
 - Tam tikras kiekvienos institucijos vertimo raštu tarnybos lygių rinkinys.
 - Su pastatais susijusios išlaidos (5 854 eurai kiekvienam pareigūnui), kurias kartu su institucijomis nustatė išorės konsultantas.
 - Vidutinė bendra išmokamų atlyginimų suma ir žmogiškųjų išteklių valdymo išlaidos pagal Vertimo raštu generalinio direktorato (Komisijos atveju) arba išorės konsultanto (kitų institucijų atveju) nustatytą proporciją.
6. Informacijos technologijų išlaidų suma buvo apskaičiuota atsižvelgiant į 2003 m. biudžeto vykdymą pagal konkrečias biudžeto eilutes ir į IT įrangos vidutines įsigijimo ir techninės priežiūros išlaidas, kurias nustatė IT ir finansų tarnybos.
7. Kadangi institucijų vertėjai vykdo kokybės kontrolę ir tikrina laisvai samdomų vertėjų atliktus vertimus, dalis jų laiko bei išlaidų buvo priskirta laisvai samdomų vertėjų vertimams.
8. Kad būtų gautas įkainis už puslapį, bendra trijų institucijų vertimo raštu išlaidų suma buvo padalinta iš per metus išverčiamų puslapių skaičiaus (žr. 2, 3 ir 4 lentelės). Komisijos ir Parlamento atveju buvo naudojama oficialiu Vertimo raštu generalinio direktorato ir VII generalinio direktorato pateiktu išverstų puslapių skaičiumi, kadangi taikant šių dviejų institucijų naudojamus puslapių skaičiavimo metodus (žr. ataskaitos 8 ir 9 išnašas) gaunami panašūs rezultatai. Kadangi oficialūs 2003 m. Tarybos duomenys buvo tiesiog grindžiami dokumentų spausdintų puslapių skaičiumi, o ne turimų išversti spaudos ženklų skaičiumi, Audito Rūmai apskaičiavo vidutinį 100 atrinktų dokumentų pavyzdžių korekcijos koeficientą ⁽²⁾. Padauginus šį vidutinį korekcijos koeficientą iš oficialaus A III generalinio direktorato pateikto spausdintų puslapių skaičiaus, buvo gauti palyginami išverčiamų puslapių duomenys.
9. Audito Rūmų apskaičiuotas įkainis už puslapį nėra bendros daugiakalbystės išlaidos, nes jis neapima teisininkų lingvistų atliekamo vertimų tikrinimo ar papildomų dokumentų skelbimo dvidešimčia kalbų išlaidų. Kadangi teisės aktų leidybos proceso metu išverčiama daug paskesnių tų pačių teisės aktų projektų versijų, faktinės priimtų teisės aktų išlaidas sudaro daugybinis šios ataskaitos 2 lentelėje nurodytas įkainis už puslapį. Pavyzdžiui, buvo išversta 15 Konstitucijos Europai versijų.

⁽¹⁾ Buvo apskaičiuota, kad Komisijos mokamų pensijų įmokų suma siekia 16,5 % bendrojo darbo užmokesčio arba dvigubai tiek, kiek sumoka pareigūnai įnašais.

⁽²⁾ Kiekvieno atrinkto dokumentų pavyzdžio puslapių skaičiavimui taikomas korekcijos koeficientas, siekiant dokumentus palyginti su kitų institucijų dokumentais, yra lygus santykiui tarp spaudos ženklų be tarpų skaičiaus (arba jei dokumentas yra nauja jau išversto dokumento versija, pakeistų spaudos ženklų skaičiaus, pridėjus 50 %, kaip tai daro Vertimo raštu generalinis direktoratas institucijų vertėjų atliktų vertimų atveju), padalintam iš 1 500 ir suapvalintam iki sveiko skaičiaus, ir fizinių puslapių skaičiaus.

PARLAMENTO ATSAKYMAI

1. Europos Parlamente darbo kalbų skaičius nesumažintas, o tai reiškia, kad visi oficialiųjų institucijų plenarinių posėdžių ir susitikimų dokumentai verčiami į visas Europos Sąjungos darbo kalbas.

13–14. Kalbant apie vertimą, Parlamentas taiko savo Darbo tvarkos taisykles ir Biuro priimtą ir 2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojusį Daugiakalbystės kodeksą.

Nors Daugiakalbystės kodeksas nėra leidimus suteikianti sistema, tačiau jame nustatyta struktūrinių vienetų, turinčių teisę reikalauti vertimo, organizacijos struktūra, vertimų teikimo eilės tvarka, susijusi su etatinių ir laisvai samdomų vertėjų verstinių dokumentų kategorijomis atsižvelgiant į teisės aktų leidybos procedūras, taip pat vertimų teikimo pagal prašomas kalbas eilės tvarka, tiksliai nurodyta užsakymų pateikimo terminas ir verstinių tekstų apimtis. Kodekse taip pat nustatytos sąlygos, pagal kurias suteikiamas leidimas teikti vertimo paslaugas tiems struktūriniams vienetams, kurie neįtraukti į įgaliotų vartotojų sąrašą. Prašymai pateikiami Biurui ir leidimas suteikiamas tik tuomet, jei dokumentas yra svarbus Parlamento veiklai.

15–16. Naudotis sistema leidžiama tik vertimą užsakančio skyriaus atsakingam asmeniui pateikus prašymą. Tačiau pertvarkant GEPRO (ITMS projektas) informacinę sistemą iš naujo turi būti suteikti leidimai naudotis sistema, taigi, kiek įmanoma, naudotojų skaičius bus sumažintas. Parlamento nuomone, rizika, kurią nurodo Audito Rūmai, yra maža dėl anksčiau nurodytose nuostatose numatytų apribojimų.

Taip pat žiūrėkite į anksčiau pateiktus atsakymus į 13 ir 14 klausimus.

17. Nedažnai, tačiau pasitaiko, kad Planavimo skyrius sumažina vertimo kalbų skaičių, taikydamas vertimo poreikio normas arba kitas specialias nukrypimo nuostatas, į kurias vertimą užsakančys skyriai galėjo neatsižvelgti.

Maždaug 90 proc. atvejų vertimai pateikiami prieš posėdžio datą. Kai teksto laiku išversti neįmanoma, tuomet vertimas atliekamas tik tokiu atveju, jei tekstu remiamasi kitų procedūros etapų metu.

20. Padėtis 2006 m. balandžio mėnesį: 238 vertėjai dirbantys FTP (FTP – visos darbo dienos ekvivalentas), iš kurių 25,75 vertėjai buvo čekai, 25 – estai, 26 – vengrai, 24,5 – lietuviai, 28 – latviai, 23 – maltiečiai, 31 – lenkai, 26,75 – slovakai, 28 – slovenai, taip pat 5 skyrių vadovai (čekų, latvių, lenkų, slovakų ir slovenų) bei vienas einantis maltiečių skyriaus vadovo pareigas, kurie buvo paskirti atsakingais už vertimą į 10 naujų ES kalbų.

23. Europos Parlamente vertimas į naujas kalbas beveik visuomet buvo atliekamas vertėju, kurių vertimo kalba yra gimtoji.

Parlamentas neriboja darbo kalbų ir nepripažįsta „procedūrinių“ kalbų (taip pat žiūrėkite 1 atsakymą).

26. Parlamentas nenaudoja sąvokos „procedūrinės kalbos“ (žr. 23 atsakymą).

32–33. Daugiakalbystės kodekse pirmą kartą buvo panaudota sąvoka „vertimo poreikiai“. Kaip pabrėžia Audito Rūmai, Parlamento komitetų svarstomi dokumentai verčiami tik į jų tikrųjų ir juos pavaduojančių narių kalbas.

36. EP nuomone, taikomi metodai yra nuoseklūs, kadangi jie tenkina specifinius kiekvienos institucijos skirtingus poreikius.

37. Parlamentas norėtų atkreipti Audito Rūmų dėmesį į institucijų generalinių sekretorių prašymu Tarpinstitucinio vertimo raštu ir žodžiu komiteto parengtą Kokybės veiksmų planą, kuris netrukus bus pradėtas taikyti. Šiame Veiksmų plane numatyta 14 konkrečių priemonių, iš kurių kelios tinka vertimams žodžiu ir raštu, žmogiškųjų išteklių, originalo teksto ir vertimo techninės ir lingvistinės kokybės, dokumentacijos, terminologijos ir priemonių srityse. Numatyta kiekviename atitinkamame skyriuje skirti už kokybę atsakingą pareigūną.

39. Svarbu pažymėti, kad EP nuolat vykdoma visų tipų klaidų kontrolė, įskaitant tikslios terminologijos naudojimą.

40. Nors specifinė priemonė, vertinanti vartotojų pasitenkinimą, nebuvo įgyvendinta, vis dėl to yra procedūra, pagal kurią, užpildžius formą, galima pateikti skundą. Reikia pridurti, kad „klientai“ ES institucijose ir ypač Parlamento nariai yra gana arti Generalinio sekretoriato, tad gali bet kada pareikšti savo nepasitenkinimą be ypatingos procedūros.

47. Iš tiesų dabartinė valdymo sistema neleidžia užtikrinti šios Daugiakalbystės kodekso nuostatų taikymo. Tačiau į dabar rengiamą ITMS projektą šiuo tikslu bus įtrauktas išlaidų vertinimas.

52. Svarbu, kaip pabrėžia Audito Rūmai, iš kainos rodiklio, kuris pats vienas neatspindi realių vertimo išlaidų, neiškirti su kokybe, vertimo terminais ir dokumentų pobūdžiu susijusių veiksmų.

53. EP vertimo ir planavimo skyriai pradėjo vesti trijų nurodytų veiksmų statistiką:

a) bendro užsakymų skaičiaus,

c) dokumentų pateikimo termino nesilaikymo,

d) išverstų puslapių skaičiaus vienam vertimą užsakiusiam subjektui (kalbų kombinacijai).

Šios statistikos tikslas – pateikti veiklos rodiklius, kurie leistų vadovybei imtis tinkamų priemonių.

56. Toks planavimas yra būtinas, tačiau iš esmės sunku numatyti tam tikrus politinės institucijos darbo aspektus.

66. EP jau bando naują valdymo sistemą (T-Flow). Ši sistema, kuri atsakys į Audito Rūmų iškeltus klausimus, šiuo metu yra dar kuriama ir ji pradės veikti 2006 m. rudenį.

67. Audito Rūmų iškeltą dokumentų išsklaidymo klausimą šiuo metu svarsto už informacines technologijas atsakingi skyriai. Savo ruožtu vertimo skyriai gauna atliktų vertimų nuorodas, kuriuos jiems leidžia surasti jau išverstus tekstus.

69. Santykis yra viena sekretorė dviems ES-15 valstybių narių kalbų vertėjams. Kalbant apie 10 naujų valstybių narių, sekretorių ir vertėjų santykis šiuo metu yra maždaug 0,7 sekretorės 2 vertėjams, ir jis negali būti didesnis už 0,8 sekretorės vertėjams.

70. Tiesa, kad informacinėmis technologijomis naudojamosi nevienodai ir kad kartais dirbama skirtingais darbo metodais. Tai ypač susiję su dideliu darbuotojų amžiaus skirtumu. Tačiau dėl aukštos seniau dirbančių vertėjų kvalifikacijos visų vertėjų produktyvumas yra daugmaž vienodas. EP Biuras, siekdamas, kad daugiau būtų naudojamos naujausios technologijos, pavedė Generaliniam Sekretoriui parengti pranešimą šiuo klausimu, o EP skyriai jau dirba ties šiuo klausimu.

73. Svarbu atkreipti dėmesį į pastabą, kurioje kalbama apie prancūzų skyriaus vidaus pajėgumo išnaudojimą. Tai nereiškia, kad pajėgumas nebuvo išnaudotas, tačiau jis buvo naudojamas kitoms papildomoms užduotims vykdyti. Prancūzų skyriaus buvo prašoma įkurdinti naujus lenkų ir lietuvių skyrius bei jiems vadovauti ir atlikti vertimą iš dešimties naujų ES valstybių kalbų. Be šių papildomų užduočių jis taip pat turėjo užtikrinti vertimą į kitas kalbas, taip pat stenografuoti Parlamento plenarinių posėdžių debatus ir „dialogą dėl ekonomikos ir pinigų“.

74. Reikia patikslinti Audito Rūmų pastabą, teigiančią, kad vertimų, išskyrus CRE (Parlamento plenarinių posėdžių debatų stenografavimas), užsakymas laisvai samdomiems vertėjams atitinkamu laikotarpiu buvo pertrauktas.

Kalbant apie užsakomųjų paslaugų procento stabilumą, prieštaravimas dėl bendro darbo krūvio mažėjimo yra akivaizdus. Priežastis, dėl kurios, nepaisant mažesnio darbo krūvio, vidutinė procentinė užsakomųjų vertimų dalis beveik nepasikeitė yra ta, kad pirmoje metų pusėje buvo labai didelis darbo krūvis, o tai lėmė daugiau užsakymų laisvai samdomiems vertėjams per šį laikotarpį.

83. EP negali patvirtinti Audito Rūmų išvadų dėl mažiausio dviejų skyrių produktyvumo, kadangi tam tikrų jų vykdytų užduočių turinys ir pobūdis palyginti su kitų skyrių užduotimis yra skirtingas, o toms užduotims vykdyti buvo naudojami žmogiškieji ištekliai. Faktą, kad prancūzų ir anglų kalbų skyrių etatinių darbuotojų atliktų vertimų skaičius mažesnis nei vidutinis, paaiškina tai, jog šie skyriai turėjo versti tekstus iš rečiau originaliuose tekstuose vartojamų kalbų, tikrinti ir parengti daugiau tekstų originalo kalba, stenografuoti ir patikrinti daugiau CRE dokumentų, taip pat vadovauti atitinkamiems naujiems skyriams ir mokyti ES-10 valstybių narių vertėjus. Be to, nuo 2005 m. rudens anglų skyrius kartu su Raštų pateikimo tarnyba tikrina tekstus originalo kalba.

(Taip pat žiūrėkite 73 atsakymą).

95. Kalbant apie didelį darbo krūvį kalbų skyriuose, Planavimo skyrius, visų pirma, ieško būdų, kaip paskirstyti darbą atsižvelgdamas į kalbų kombinacijas ir galimybes kitose institucijose.

10 ES valstybių narių kalbos neįtrauktos laikinai. Kai ES-10 valstybių narių skyriai įdarbina visus darbuotojus, tuomet jie dirbs taip pat kaip ir ES-15 valstybių narių kalbų skyriai.

Apskritai, būtina pabrėžti, kad bendradarbiavimas paskirstant darbo krūvį tarp institucijų pradėtas tik 2006 m. sausio mėnesį. 2006 m. pirmojo trimestro statistika rodo, kad labai padidėjo tarp institucijų paskirstytų darbų apimtys.

96–109. EP atsižvelgs į visas Audito Rūmų rekomendacijas ir imsis atitinkamų veiksmų. *Ad hoc* darbo grupė jau ėmėsi dar kartą svarstyti Daugiakalbystės kodeksą Taip pat vykdomi informacinių technologijų darbai, susiję su tam tikrais Audito Rūmų nurodytais aspektais.

TARYBOS ATSAKYMAS

BENDROSIOS PASTABOS

Tarybos generalinis sekretoriatas palankiai vertina pirmą kartą atliktą kai kurių ES institucijų vertimo raštu išlaidų auditą ir pripažįsta, kad jis yra naudingas. Generalinis sekretoriatas pažymi, kad audito metu kritikuotų aspektų pakeitimai jau yra įgyvendinti arba aktyviai svarstomi Kalbos departamente.

Vis dėlto, Tarybos generalinis sekretoriatas norėtų pabrėžti, kad, susidūręs su didžiausiu plėtros iššūkiu, jis įgyvendino visai savo struktūrai taikomą kontroliavimo metodą, kuris 2002 m. buvo patvirtintas aukščiausiu politiniu lygiu ir kuris suteikė galimybę sumažinti plėtros poveikį biudžete numatytooms administracinėms išlaidoms.

Būtent vertimo žodžiu srityje pritaikius anksčiau įvykusiai plėtrai nustatytų metodų rezultatus, Kalbos departamento darbuotojų skaičius būtų išaugęs maždaug 765 naujais pareigūnais, tačiau pirmiau nurodytu kontroliavimo metodu bus užtikrinta, kad visiškai įgyvendinus šias priemones bendras darbuotojų skaičius labai sumažės. Pasibaigus dabartiniam pritaikymo ir koregavimo laikotarpiui, 25 valstybių narių Europos Sąjungoje Tarybos generaliniame sekretoriato vertėjų skaičius bus mažesnis (551) palyginti su vertėjų skaičiumi 15 valstybių narių Europos Sąjungoje (578).

Šį rezultatą buvo galima pasiekti, *inter alia*, apribojus politiniam ir teisėkūros procesui esminiais laikomų vertimui skirtų dokumentų (vadinamųjų „pagrindinių dokumentų“) skaičių, nuodugniai racionalizuojant vertimo tarnybų darbą ir priimant gaires dėl Tarybos dokumentų rengimo, turinio, registro ir apimties. Tokiu būdu Tarybos generalinis sekretoriatas parodė pavyzdį kitoms institucijoms.

Tarybos generalinis sekretoriatas pripažįsta, kad pritaikius šį metodą atsirado perteklinių pajėgumų problema ES-15 valstybių narių kalbų skyriuose, tačiau pabrėžia, kad ši padėtis yra laikino ir nestruktūrinio pobūdžio, kurią, sekretoriato nuomone, reikia vertinti laikantis dinamiško požiūrio, tinkamai atsižvelgiant į neabejotiną vidutinės trukmės ir ilgalaikę naudą, kuri bus gauta kontroliuojant administracines išlaidas.

Be to, Tarybos generalinis sekretoriatas pažymi, kad kaip paskutinė teisėkūros proceso grandis, po kurios teisės aktai tvirtinami ir skelbiami 20 kalbų, Taryba, bendro sprendimų priėmimo atveju kartu su Europos Parlamentu, privalo užtikrinti, kas Tarybos priimti teisės aktai būtų aukščiausios kokybės – toks yra nuolatinis valstybių narių reikalavimas. Tai taikoma ir Tarybos politinio pobūdžio tekstams.

Akivaizdu, kad kokybės kontrolės procedūrai, kuri būtina siekiant užtikrinti tokią kokybę ir nuoseklumą, užtikrinti reikalingos papildomos išlaidos. Kitos institucijos, siekdamos sumažinti išlaidas, tam tikrų dokumentų vertimui gali dažnai naudotis laisvai samdomų vertėjų biurų paslaugomis, tačiau Tarybos generalinis sekretoriatas tokios galimybės neturi, kadangi etatinių vertėjų atliekamas vertimas yra aukščiausios kokybės ir tai yra geriausiai išlaidų efektyvumą užtikrinantis tokios kokybės garantavimo būdas. Be abejo, būtinybė parengti aukštos kokybės tekstus paskelbimui turi didelės įtakos vertimo išlaidoms Taryboje.

Tačiau Tarybos generalinis sekretoriatas aktyviai sprendžia šią perteklinių pajėgumų problemą, taikydamas įvairią politiką, kuri tuo pačiu metu apima visus problemos aspektus. Vietoj vertėjų ar sekretorių, po 2002 metų išėjusių iš devynių ES-15 valstybių narių kalbų skyrių (išskyrus anglų ir prancūzų kalbų skyrius), naujų darbuotojų nebuvo priimta; be to, Vertimo departamentas aktyviai skatina savo darbuotojus teikti paraiškas laisvoms darbo vietoms užimti kituose generaliniuose direktoratuose ir direktoratuose. Kuriama speciali perkėlimo į kitas darbo vietas programa, apimanti atitinkamų pareigybių nustatymą, apmokymą rengiantis naujoms pareigoms ir motyvavimą keisti darbo vietą.

Be to, Tarybos generalinis sekretoriatas aktyviai dalyvauja tarpinstituciniame „darbo krūvio subalansavimo“ projekte ir tiesiogiai prie jo prisideda, taip pat svarsto tarpinstitucinio mobilumo ir kitas galimas Tarybos nuostatuose numatytas priemones.

Todėl Tarybos generalinis sekretoriatas yra įsitikinęs, kad jis sėkmingai pašalins ataskaitoje nurodytus trūkumus, visų pirmą per einamojo pobūdžio trūkumus, ir veiksmingai įgyvendins savo misiją neperžengdamas jo veiklai nustatytų ribų.

PASTABOS DĖL AUDITO RŪMŲ IŠVADŲ

SANTRAUKA

III. Nors Tarybos generalinis sekretoriatas neturi vertimo raštu gairių, Dokumentų koordinavimo ir rengimo skyrius (Centrinis koordinavimo skyrius) užtikrina vertimų rengimo kontrolę.

IV. 2004 m. patirtos problemos dėl ES-10 valstybių narių kalbų buvo susijusios su darbuotojų įdarbinimo sunkumais (žr. 19 dalyje pateiktas pastabas). Vertimų kokybė ir jų pateikimas laiku labai pagerėjo 2005 metais. 2006 m. pastebimas pagerėjimas, susijęs su tuo, kad pateikiama mažiau vertimo užsakymų, siunčiamų laisvai samdomų vertėjų biurams.

V. Nuo 2005 m. antro pusmečio Centrinio koordinavimo skyriaus vadovas atnaujino glaudžius santykius su nuolatinėmis atstovybėmis, visų pirma ES-10 valstybių narių nuolatinėmis atstovybėmis, siekdamas:

- a) gauti informacijos apie:
 - vertimų kokybę,
 - išverstų dokumentų kieki,
 - galimybes naudotis tais dokumentais per posėdžius,
 - Dokumentų koordinavimo ir vertimo skyriaus bei vertimo skyrių santykius su nuolatinėmis atstovybėmis ir nacionalinėmis institucijomis;
- b) keistis informacija apie:
 - tai, kaip Taryba veikia, t. y. apie dokumentų rengimo grandinę,
 - padėtį vertimo skyriuose, visų pirma su darbuotojais susijusią padėtį,
 - bendrus terminologijos, vertimo atlikimo terminų klausimus ir t. t.

Greitai bus atidaryta pašto dėžutė. Joje bus kaupiamos visos iš delegacijų gautos pastabos, kurios padės susidaryti bendrą nuomonę apie tai, kaip vertinama Tarybos atliktų vertimų kokybė, ir sustiprins vertimo skyrių bei delegacijų sąveiką; apie tai delegacijoms buvo pranešta 2006 m. gegužės 5 d.

VI. Tarybos generalinis sekretoriatas ketina sukurti sistemą, pagal kurią būtų galima nuolat peržiūrėti vertimo išlaidas. Vis dėlto, Tarybos generalinio sekretoriato atliekamų vertimų dideles išlaidas yra pagrįstos – priežastys yra išsamiau paaiškintos šiame dokumente: Tarybos darbo ir terminų ypatumai, būtinybė užtikrinti tinkamą teisinių dokumentų kokybę jų rengimo grandinės pabaigoje ir laikinos struktūrinės priežastys, susijusios su direktorato struktūriniu reorganizavimu.

VII. Tarybos generalinis sekretoriatas ketina sumažinti perteklinius pajėgumus, pavyzdžiui, perkeliant darbuotojus į kitas pareigas institucijoje (į kitus generalinius direktoratus) ir tarpinstitucinio mobilumo būdu (į kitų institucijų vertimo departamentus).

Be to, Tarybos generalinis sekretoriatas nagrinėja visas Tarybos nuostatuose numatytas galimybes.

VIII. Tarybos generalinis sekretoriatas daug prisideda prie darbo krūvio subalansavimo sistemos; 2005 m. jame atlikti vertimai sudaro 55 % bendro pagal šią sistemą parengtų puslapių skaičiaus.

IX. 2004 m. ir 2005 m. Tarybos generalinis sekretoriatas parengė nuoseklią modernios technologijos naudojimo politiką. Visi „naujųjų kalbų“ skyriai nuo pat jų įkūrimo pradžios naudojo turimas IT priemones; politika, skirta „senųjų kalbų“ skyriams, šiuo metu toliau rengiama atsižvelgiant į atitinkamų IT priemonių vystymąsi.

ĮVADAS

6. Tarybos generaliniame sekretoriате nėra laisvai samdomų vertėjų skyriaus arba vertimo departamentą aptarnaujančio IT skyriaus. Todėl Tarybos generaliniame sekretoriате esanti struktūra nėra tokia griežta kaip kitose institucijose.

PASTABĖJIMAI:

13. Tarybos generalinis sekretoriatas taiko aiškias procedūras, kurias, kita vertus, galima tobulinti.

Reikėtų pažymėti, kad Tarybos generaliniame sekretoriате yra apibrėžta, kurie asmenys gali pateikti užsakymą atlikti vertimą, ir šie asmenys yra žinomi Koordinavimo skyriui. Be to, pagrindinių dokumentų sąrašė aiškiai apibrėžta, kokių rūšių dokumentai turėtų būti verčiami.

14. Tarybos generalinis sekretoriatas nenorėtų taikyti skirtingo požiūrio ES-10 valstybių narių ir ES-15 valstybių narių kalboms, nes dėl to jį būtų galima apkaltinti diskriminavimu.

15. Audito rūmų išvada dėl vertimo užsakymų yra teisinga. Tačiau užsakymų priėmimas priklauso nuo veikiančios kontrolės struktūros.

16. Tarybos Centriniam koordinavimo skyriuje, iš kurio dokumentai patenka į Vertimo departamentą, prieš siunčiant tekstą vienam ar visiems 20 skyrių visada patikrinama, ar atlikti vertimą yra tikslinga. Iškilus problemų, Centrinio koordinavimo skyriaus vadovas imasi veiksmų ir gali kreiptis net į pirmininkaujančią valstybę narę. Centrinis koordinavimo skyrius, t. y. Generalinio direktorato koordinavimo tarnyba ir Kalbų koordinavimo tarnyba, nuolat palaiko ryšius su generaliniais direktoratais, taip pat, mažesniu mastu, su pirmininkaujančia valstybe narę, todėl jis gali vertimų tikslingumą įvertinti ir vertimų prioritetus nustatyti, jei trūksta vertimo išteklių, remdamasi pagrįsta informacija.

18. Leidimą atlikti vertimą suteikia ir atsakymą atlikti vertimą pateikia Koordinavimo skyrius (visų pirma *Tour de Contrôle*). Tarybos nuomone, tokia padėtis yra priimtina. Tačiau padėtį galima ir pagerinti. Išskyrus „vadovybės atliekamą tikrinimą“, tolesnei analizei galima parengti statistinius atsakymo atlikti vertimą duomenis. Leidimų suteikimo klausimu jokios priemonės nėra reikalingos.

Padėtis, kai vertimo raštu užsakymo priėmimas ⁽¹⁾ neretai daugiau priklausydavo nuo esamų vertimo pajėgumų, o ne nuo faktinių poreikių, yra neišvengiama dėl:

- perteklinių darbuotojų pajėgumų arba darbuotojų trūkumo tam tikruose vertimo skyriuose,

⁽¹⁾ Nepagrindinių dokumentų.

- viršvalandinio darbo kuo didesnio sumažinimo politikos,
- dviejų skirtingų vertimo greičių (ES-10 valstybių narių ir ES-15 valstybių narių).

Vertimų, kurie yra tikrai reikalingi, niekada neatsisakoma atlikti.

19. Pasirodė, kad EPSO vykdomas įdarbinimo procesas yra sudėtingesnis nei tikėtasi, nes tinkamų kandidatų skaičius buvo per mažas, nepaisant institucijų dedamų pastangų informuoti apie šią problemą valstybes nares ir kitas šalis.

20. Negalima teigti, kad dėl nepasiektų įdarbinimo tikslų kalbė turėtų būti priimti atskiros institucijos. Deja, tokia padėtis (darbuotojų trūkumas) išliks ir toliau (2006 m. pabaigoje) – truks ne tik vertėjų, bet ir skyrių vadovų, kokybės kontrolierių ir sekretorių.

23. Teiginys, kad labai mažai vertėjų ES-15 valstybių narių kalbų skyriuose, išskyrus anglų ir prancūzų kalbų skyrius, moka ES-10 valstybių narių kalbas. Toks yra rūpestingai apgalvoto politinio sprendimo, skirto padidinti oficialių kalbų skaičių nuo 11 iki 20, nenumatant žymiai padidinti darbuotojų skaičiaus, rezultatas. Rengdamasis 2004 m. plėtrai, Tarybos generalinis sekretoriatas organizavo anglų ir prancūzų kalbų skyrių vertėjų mokymą, kad jie išmokytų vieną ar daugiau ES-10 valstybių narių kalbų; todėl susidarė padėtis, kuri pristatoma šioje lentelėje (padėtis 2006 m. gegužės 22 d.).

Anglų (EN) ir prancūzų (FR) vertėjai, mokantys ES-10 valstybių narių kalbas (padėtis 2006 m. gegužės 22 d.)

	CS	ET	HU	LT	LV	MT	PL	SK	SL
FR	2	0	1	0	0	0	3	0	0
EN	4	3	4	2	3	0	2	4	4
Iš viso	6	3	5	2	3	0	5	4	4

Tarybos generalinis sekretoriatas taip pat nagrinėja kitas galimybes, kad būtų verčiama iš visų kalbų, įskaitant ir *retour* vertimą (kai vertėjai verčia iš savo gimtųjų kalbų į anglų ir prancūzų).

26. EN skyrius daug dalyvauja darbo krūvio subalansavimo sistemoje. Tačiau reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad net jei EN skyriuje yra tam tikrų perteklinių pajėgumų, kurie turėtų iki galo užtikrinti daugiakalbystę tame skyriuje, šią padėtį reikėtų palyginti su ankstesnės sistemos išlaidomis, kai kiekvienos kalbos skyrius buvo pajėgus (vidutiniškai mažiausiai 6 vertėjai, mokantys visas ES kalbas) versti iš bet kurios oficialios kalbos, nors verčiamų puslapių skaičius daugelio kalbų atveju sudarė mažiau nei 1 % verčiamų dokumentų puslapių skaičiaus.

Nepaisant to, Tarybos generalinis sekretoriatas visuomet teigė, kad peržiūrės savo politiką atsižvelgdamas į (mažiausiai dvejų metų) patirtį. Ši peržiūra bus atlikta 2006 m. antrame pusmetyje ir 2007 m. pradžioje.

35. Centrinio koordinavimo skyrius kontroliuoja, kad būtų laikomasi „labai svarbių etapų“ politikos, visų pirma įvertindamas vertimų tam tikrame etape poreikį ir atsisakydamas versti tam tikrus dokumentus. Turimų išteklių pagrindu ir atsižvelgdama į laiko apribojimus Kalbų koordinavimo tarnyba užtikrina, kad būtų

išverstas pakankamas labai svarbių tekstų skaičius. Kalbų koordinavimo tarnyba, priimdama sprendimą dėl labai svarbaus teksto vertimo, atsižvelgia į keletą aspektų, pavyzdžiui, teksto politinę svarbą, jos svarbą pirmininkaujancios valstybės narės programoje ir laiko apribojimus.

38. Tam tikrais atvejais, siekdama pusiausvyros tarp vertimų pateikimo laiku ir kokybės, Kalbų koordinavimo tarnyba rekomenduoja neperžiūrėti teksto. Tai gali būti daroma tik tarpiniuose etapuose.

Tačiau kadangi Taryba verčia tik pagrindinius dokumentus, paprastai reikalaujama aukšto kokybės lygio.

39. Tarybos generalinis sekretoriatas diegia kokybės kontrolės procedūrą kalbos skyrių lygiu ir neseniai įgyvendino formalią skundų dėl kokybės nagrinėjimo procedūrą, pagal kurią užsakovai taip pat pateikti atsiliepimus apie vertimus.

40. Žr. 39 dalyje pateiktą pastabą.

41. Tarybos generaliniam sekretoriatui malonu pastebėti, kad Audito rūmai pripažįsta tai, jog užsakovai yra patenkinti teikiamų paslaugų kokybe. Tačiau jis yra pasirengęs įdiegti suderintas kokybės užtikrinimo procedūras.

42. ES-10 valstybių narių delegacijų bendro pobūdžio atsiliepimai taip pat iš esmės yra neblogi. Problemų kelia laisvai samdomų vertėjų atliktų vertimų peržiūra. Laisvai samdomi vertėjai yra samdomi vertimams atlikti dėl personalo trūkumo problemų, ir jų peržiūra sumažintų tokio laisvai samdomų vertėjų darbo teikiamą naudą (vertingų peržiūros išteklių panaudojimą).

44. Taryba, atsižvelgdama į Centrinio koordinavimo skyriaus statistinių duomenų pokyčius, nagrinės, kaip įvertinti vertimo terminų laikymosi lygį. Tačiau pagrindiniai dokumentai, kurie atitinka darbo tvarkos taisykles, visuomet yra parengiami posėdžiui, kuriam jie yra reikalingi.

46. To priežastis – didelis pajėgumų trūkumas šių kalbų atveju. Tačiau nėra jokių įrodymų, kad kokio nors teisės akto priėmimas būtų buvęs atidėtas dėl dokumentų neparengimo.

47. Tarybos generalinis sekretoriatas, remdamasis šio audito metu įgyta patirtimi, ketina sukurti sistemą, pagal kurią būtų galima peržiūrėti vertimo išlaidas. Tarybos generalinis sekretoriatas taip pat svarsto galimybę sistemingai siųsti generaliniams direktorats ir pirmininkaujančiai valstybei informaciją apie tam tikrų vertimų išlaidas, visų pirma tų vertimų, dėl kurių susidaro per tekiniai viršvalandžiai.

51. Kadangi Taryba yra teisėkūros proceso pabaigoje, jai tenka ypatinga atsakomybė už priimtų (ir paskelbtų) tekstų kokybę. Kokybė brangiai kainuoja ir daro įtaką vertėjų produktyvumui. Be to, kaip paaškinta pirmiau, teisės aktų ir politinių požiūriu slapstų dokumentų siuntimas laivai samdomų vertėjų biurams nėra priimtinas. Dėl šios priežasties Tarybos generalinio sekretoriato bendra politika yra siekiama išvengti laisvai samdomų vertėjų paslaugų.

53.

b) Taryba sukurs stebėsenos procedūrą, skirtą stebėti, kokia procentinė dalis užsakymų pateikiama nesilaikant dokumentų pateikimo vertimui terminų ir kokios yra vėlavimo priežastys, toliau atsižvelgiant į 44 dalies pastaboje nurodytus aspektus.

e) Taryba sukurs stebėsenos procedūrą, skirtą stebėti, kokia yra „pagrindinių“ dokumentų, kurių vertimas yra privalomas, procentinė dalis lyginant su bendru verčiamų dokumentų skaičiumi.

f) Taryba sukurs procedūrą, pagal kurią būtų galima gauti papildomos informacijos apie vertimus, kurie nebuvo reikalingi dėl tos, kad buvo pakeisti pirminiai tekstai.

56. Audito rūmų argumentas apie tikslaus prognozavimo svarbą yra teisingas, tačiau praktiškai vertimo tarnyboms tai yra sunkiai pasiekiamas, pvz., teisės aktų tekstų rengimas Taryboje priklauso nuo įvairiose darbo grupėse, komitetuose ir Tarybos posėdžiuose, kartais net dvišaliuose susitikimuose pasiektos pažangos.

61. Bendras darbuotojų skaičius – 25 vertėjai – yra nustatytas atsižvelgiant į normalų numatomą darbo krūvį, kuris savo ruožtu yra nustatomas atsižvelgiant į „pagrindinių dokumentų“ politiką. Problemos, susijusios su darbo krūvio staigiu padidėjimu kiekvienos pirmininkaujančios valstybės narės pirmininkavimo pabaigoje, yra sprendžiamos taikant žymiai griežtesnes skyrių darbo valdymo priemones, pakartotinai tariantis dėl terminų, bet visų pirma dirbant viršvalandžius darbo dienos pabaigoje bei, išimtiniais atvejais, savaitgaliais ir per valstybines šventes.

Tarybos vertimai yra pateikiami prieš pat posėdžius, nes 62 % Tarybos dokumentų terminai yra trumpesni nei 72 valandos. Todėl dokumentų pateikimas prieš pat posėdžius yra neišvengiamas.

64. Išvada teisinga, tačiau bet kuriuo atveju jie turi pakankamai patirties, kad žinotų kaip dirbti didžiausio darbo krūvio laikotarpiu, o daugelyje vertimo skyrių jiems „padeda“ vertėjai, visą darbo dieną dirbantys koordinatoriais. Centrinis koordinavimo skyrius nuolat teikia informaciją skyriaus vadovui ir koordinatoriui. Taryboje, kur vertimo terminai yra išimtinai trumpi, terminų nustatymo iniciatyva tenka Centrinio koordinavimo skyriui, turi informaciją apie bendrą darbo apimtį.

65. Taryba pakeitė savo puslapių skaičiavimo sistemą, naudojamą darbo apimčiai įvertinti, ir dabar taiko realiai įvertintų standartinių puslapių, vadinamų „grynaisiais“ puslapiais, sistemą.

67. Šią užduotį, naudodamas technines priemones, atlieka Centrinio koordinavimo skyrius.

69. Nuo audito apimamo laikotarpio pabaigos Taryba padarė didelę pažangą šioje srityje, o sekretorių ir vertėjų skaičiaus santykis nuolatos gerėja.

70. Taryba skyrė daug laiko IT priemonių naudojimo gerinimui. Šiuo metu yra toliau kuriamas įgyvendinimo planas, apimantis priemonių tobulinimą (EURAMIS ir Taryboje sukurtos priemonės), mokymo programą ir specialios TRADOS grupės Centrinio koordinavimo skyriuje sukūrimo. Taryba ketina sukurti statistinių duomenų sistemą, skirtą stebėti TRADOS naudojamą Vertimo departamente.

78. Privatus sektorius mažiau nei institucijos rūpinasi kokybe ir nuoseklumu. Bendra institucijų patirtis, patvirtinta CIEQ darbu, rodo, kad teisės aktų tekstai neturėtų būti siunčiami laisvai samdomų vertėjų biurams. Tarybos patirtis leidžia manyti, kad net ir tuo atveju, kai dokumentai tokiems laisvai samdomų vertėjų biurams siunčiami ankstyvame svarstymo Taryboje etape (darbo grupių lygiu), tai duoda mažai naudos verčiant vėlesnes dokumentų redakcijas.

85. Perkėlimo į kitas darbo vietas Taryboje galimybės iš tiesų yra labai ribotos. Vertėjai sudaro apie 66 % Tarybos AD personalo (790 LA, išskyrus teisininkus-lingvistus; 450 A).

Taip pat reiktų atkreipti dėmesį į tai, kad aštuonių kalbų skyriuose, kuriuose yra personalo perteklius, labai didelė darbuotojų dalis priklauso 55–65 metų amžiaus grupei.

55–65 metų amžiaus grupei priklausančių darbuotojų skaičius kalbų skyriuose

	DA	DE	EL	ES	NL	FI	PT	IT
Perteklius	12	25	15	16	12	19	18	18
55–65	15	8	11	10	10	8	15	12

Sunku didelį skaičių vertėjų perkvalifikuoti ir perkelti į kitas pareigas, kadangi vertėjai turi specializuotą siaurą kalbinį išsilavinimą. Tačiau Taryba ketina išnagrinėti kiekvieną perkėlimo į kitas darbo vietas galimybę Taryboje ir kitose institucijose. Atitinkami veiksmai jau yra įgyvendinami.

86. Be Audito rūmų ataskaitoje nurodytų užduočių, anglų kalbos skyrius dar tiesiogiai padeda pirmininkaujančiai valstybei narei (vienas vertėjas dirba pirmininkaujančios valstybės narės biure) ir kitiems generaliniams direktoratomams.

88. Minėti veiklos rodikliai ir statistika bus palaiptiesniui įgyvendinti, kai tik darbo srauto reguliavimo tobulinimui skirti ištekliai sudarys galimybes atlikti atitinkamus pagerinimus.

90. 2005 m. buvo pakeista Tarybos naudojama statistika siekiant, kad joje atsispindėtų kitų institucijų praktika. 2003 m. ir 2004 m. statistika buvo pakeista atgaline data, siekiant, kad ji būtų suderinta su naujais skaičiavimo metodais.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

105. Tarybos Centrinio koordinavimo skyrius stengiasi prognozuoti vertimo darbo krūvį ir atitinkamai jį planuoti. Tokiu būdu, atsižvelgdamas į politinius apribojimus, jis siekia suderinti darbo krūvį ir vertimo pajėgumus.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

SANTRAUKA

I. Komisija yra pasiryžusi remti daugiakalbį bendravimą raštu užtikrinama vienodą lingvistinį požiūrį į visų oficialiųjų kalbų vartojimą. Ji taip pat palaiko Sąjungos daugiakalbiškumą, kuris tapo svarbiu politiniu klausimu. Pagrindiniai principai, kuriais Komisija vadovaujasi teikdama vertimo paslaugas, yra realių reikių tenkinimas, aukšta kokybė ir ekonomiškumas.

Komisija yra institucija, kuri turi iniciatyvos teisę teikti teisės aktų projektus, todėl ji dažnai susiduria su visiškai naujų tekstų, vėliau keičiamų Taryboje ir Parlamente, vertimais. Dėl to kyla daugiau sunkumų ir reikia daugiau tyrinėjimo, visų pirma terminologijos srityje.

II. Užbaigus auditą Komisija padarė tolesnius pakeitimus vertimo praktikoje ir procedūrose, kuriais, jos nuomone, atsižvelgiama į Audito Rūmų pastabas ir kurie yra pabrėžiami su atitinkamomis pastabų dalimis susijusiuose Komisijos paaiškinimuose.

III.–IV. Komisija atnaujins vertimo strategiją, pvz., apimdama gaires dėl nepagrindinių dokumentų. Generaliniai direktoratai bus skatinami racionalizuoti vidaus procedūras, skirtas prašymams atlikti vertimus.

V. Šiuo metu Komisija nagrinėja tinkamiausius kokybės vertinimo būdus. Vertimo raštu generalinis direktoratas sustiprino ryšius su Komisijos generaliniais direktoratais ir tarnybomis – tai sudaro jam galimybę reguliariai gauti grįžtamąją informaciją apie teikiamų paslaugų kokybę. Ji priėjo prie nuomonės, kad reguliariomis naudotojų apklausomis generalinių direktoratų ir tarnybų lygiu nebus suteikta didelė pridėamoji vertė.

Komisijos kokybės kontrolės procedūros yra grindžiamos rizikos vertinimu ir ekonomiškumu siekiant pateikti visapusiškai tinkamus vertimus. Ši politika atitinka bendrą „kokybės rodiklį“, kuris yra grindžiamas neleistinu viename puslapyje padarytų klaidų skaičiumi (žr. taip pat 100 punktą toliau).

VI.–VII. Komisija apskaičiavo 2002 m. išlaidas vertimui ir išlaidas vienam puslapiui ir sustabdė tolesnį šių skaičiavimų atnaujinimą laukdama audito rezultatų, kurie yra šios ataskaitos tema.

2005 m. išaugo išlaidos vieno puslapio vertimui Komisijoje (palyginti su 2003 m.), nes buvo įgyvendintas griežtas poreikio valdymas vienodai sumažinant vertimų į įvairias kalbas poreikį, kuris yra mažesnis nei „senųjų“ kalbų departamentų pajėgumai. Tuo

Komisijai buvo suteikta galimybė sumažinti naujų kalbų departamentų poreikius ištekliams kartu tuoj pat sutaupant tiek Komisijos biudžeto lėšų, kiek būtų skirta maždaug 380 darbo vietų.

2004–2005 m. „senųjų kalbų“ pajėgumų perteklius jau buvo iš dalies sprendžiamas naudojant kompensacines priemones, pvz., vidinį persikirstymą, naujus padidinto lankstumo metodus, esminį laisvai samdomų vertėjų atliekamų vertimų kiekio sumažinimą „senųjų“ kalbų departamentuose ir kt. 2005 m. pabaigoje šių priemonių taikymas buvo pagreitintas pradėjus įgyvendinti Komisijos sprendimu dėl 2007 m. metinės politikos strategijos patvirtintą išteklių Vertimo raštu generaliniame direktorate paskirstymo strategiją, kuria siekiama gerinti pasiūlos bei poreikio balansą ir didinti ekonomiškumą, taip per vidutinį ir ilgąjį laikotarpį papildomai taupant Komisijos administracinio biudžeto lėšas. Tuo turėtų būti užtikrinama, kad vidutinės trukmės laikotarpiu skirtumai darbo našumo ir užsakomųjų paslaugų srityse būtų suvienodinti.

VIII. Komisija remia institucijų bendradarbiavimą, kuris apima darbo krūvio balansavimo mechanizmą, nes tai yra priemonė, kuria institucijoms suteikiama galimybė dalytis nepanaudojamais vertimo pajėgumais, o per bandomąjį projektą Komisijos įnašas buvo didžiausias.

Komisija ir toliau prisidės prie šios procedūros tobulinimo. Vis dėlto ateityje jos galimybės sumažės dėl šiuo metu taikomų priemonių, kuriomis siekiama išteklių paskirstymą pritaikyti realioms reikmėms. Be to, galimybės yra ribotos dėl įvairių institucijų skirtingo darbo pobūdžio, planų ir darbotvarkių – darbo krūvio balansavimu negalima nei pakeisti laisvai samdomų vertėjų darbo, nei iki galo išnaudoti nenaudojamus pajėgumus institucijose.

IX. Nors nebuvo galimybės susipažinti su 2004–2005 m. informacija, kurioje būtų nurodyta, kiek Komisijos vertėjai vidutiniškai naudoja IT priemones, iš 2005 m. pabaigoje atliktos apklausos paaiškėjo, kad bent 76 % vertėjų naudoja šias priemones, o „naujųjų“ ES-10 kalbų departamentuose jas naudoja beveik 100 % vertėjų.

Šiuo metu Komisija rengia statistinius duomenis apie IT priemonių naudojimą. Vyksta darbai siekiant automatiškai registruoti tikrą naudojimą ir nustatyti kitus rodiklius.

Atsakingas už centralizuotą vertimo poreikio valdymą Komisijos padalinys labai padidino savo pajėgumus ir darbą planavimo, derybų dėl realių galutinių terminų ir užsakomųjų paslaugų praktikos nuoseklumo srityse, tačiau šios pastangos dar neapima visos Komisijos veiklos vertimo srityje. Artimiausiu metu persvarstant Komisijos vertimo strategiją bus stiprinamas Vertimo raštu generalinio direktorato koordinavimo vaidmuo visose Komisijos vertimo raštu veiklos srityse.

ĮVADAS

11. Užbaigus auditą Komisija padarė tolesnius pakeitimus vertimų praktikoje ir procedūrose, kuriais, jos nuomone, atsižvelgiama į Audito Rūmų pastabas ir kurie yra pabrėžiami su atitinkamomis pastabų dalimis susijusiuose Komisijos paaiškinimuose.

PASTABOS

13–18. Komisija nustatė procedūras, susijusias su prašymu Vertimo raštu generaliniam direktoratui atlikti vertimus, remiantis internete veikiančia programine įranga (POETRY), per kurią Vertimo raštu generaliniam direktoratui pateikiami visi jos generalinių direktoratų ir tarnybų prašymai ir kurių Vertimo raštu generalinis direktoratas naudoja tvarkydamas šiuos prašymus atsižvelgdamas į vertimo strategiją. Esant tokiems apribojimams kiekviena aptarnaujama tarnyba organizuoja vidaus darbo eigą siekdama pateikti prašymus per POETRY.

Kadangi trūksta nuoseklumo procedūrose, susijusiose su Komisijos suteikiamais leidimais versti, Vertimo raštu generalinio direktorato atliekamas poreikių tikrinimas vaidina svarbų vaidmenį suderinant generalinių direktoratų vertimo praktiką. Nuo 2005 m. sistemingiau prižiūrimi Komisijos planavimo skyriuje suteikiami leidimai, ypač atsižvelgiant į dokumentų kategorijas, kurioms nenustatytos gairės vertimo strategijoje.

Komisija spręs leidimo procedūrų ir prašymų išversti tikrinimo klausimus generaliniuose direktoratuose bei tarnybose ir taip pat nustatys nepagrindinių dokumentų vertimo gaires, kurios bus atnaujintos 2007 m. ir vėlesnių metų strategijos dalis (planuojama 2006 m. pabaigoje). Tuo bus sustiprinti jos pajėgumai nuosekliai tikrinti poreikius.

19–20. 2004 m. gruodžio 31 d. faktiškas įdarbinimo lygis turi būti įvertintas atsižvelgiant į biudžeto valdymo institucijos sprendimus 2004–2006 m. laipsniškai didinti plėtrai skirtus išteklius.

Nors trūksta darbuotojų, o struktūros yra nepatvarios, nes daug darbuotojų yra laikini, Komisija sugebėjo vykdyti teisinius įsipareigojimus tenkindama visas svarbiausias šių kalbų vertimo reikmes. Tai buvo pasiekta nuosekliai valdant poreikį, ES-10 departamentams dažnai dirbant viršvalandžius ir perduodant labai daug darbų institucijose nedirbantiems vertėjams.

Pirminis 90 visos darbo dienos ekvivalentų tikslas, nustatytas prieš priimančią pereinamojo laikotarpio vertimo strategiją, buvo pakeistas 75 visos darbo dienos ekvivalentais atsižvelgiant į numatomą šios strategijos poveikį vertimo poreikiui (kaip patvirtinta Komisijos sprendime dėl 2007 m. metinės politikos strategijos).

21–23. Komisija organizuoja vertimo veiklą centrinėje būstinėje Briuselyje ir Liuksemburge siekdama palengvinti kalbų departamentų bendradarbiavimą, daugiakalbį koordinavimą, valdymą, mokymą ir tobulinti IT naudojimą.

Vis dėlto Komisijai reikėjo steigti vertimo padalinius daugumoje atstovybių – tai laikina priemonė, kuria pereinamuoju laikotarpiu siekiama sustiprinti su naujomis kalbomis susijusius nepakankamus pajėgumus. Šiuo metu šių padalinių vaidmuo yra vertinamas iš naujo.

Komisija aktyviai ruošėsi versti iš ES-10 kalbų, o 2004 m. daugiau kaip 25 % visų „senųjų“ kalbų vertėjų mokėsi „naujųjų“ kalbų anksčiau arba tuo metu lankė jų kursus (216 mokėsi, 87 mokėjo jas gerai, o 68 – iš dalies).

Komisija, siekdama spręsti kai kurių kalbų derinių nepakankamų pajėgumų klausimą ir padidinti ekonomiškumą, naudoja (0,9 % visų vertimų) vertimus arba patikrinimus, kuriuos atlieka vertėjai, kurių gimtoji kalba yra originalo kalba, o ne kalba, į kurią verčiama.

25. 2004 m. vertimų apimtys didėjimo tendencija Komisijoje buvo sustabdyta, nes buvo pradėta taikyti poreikio valdymo strategija. Audito Rūmų pabrėžtas teisės aktų leidybos sumažėjimas turėjo tik ribotą poveikį teisės aktų tekstų apimčiai, pvz., tai neturėjo poveikio teisės aktams žemės ūkio, antidempingo, konkurencijos, valstybės pagalbos ir kitose srityse.

Be to, nesudarė atsilikimas verčiant į ES-10 kalbas, kurio buvo tikėtasi.

Atsižvelgdama į tiesiogines užsakomąsias paslaugas ir darbinio pobūdžio vertimus (nurodytus 13 išnašoje), Komisija sutinka, kad šiuo metu nėra patikimų apskaičiavimų apie darbinio pobūdžio vertimų arba tiesioginių užsakomųjų paslaugų apimtį ir todėl pradeda apklausą generaliniuose direktoratuose ir tarnybose siekdama įvertinti tokios praktikos apimtį. Komisija panaudos šios apklausos rezultatus atnaujindama 2007 m. ir vėlesnių metų vertimo strategiją.

37–43. Komisija didžiausią dėmesį vertimų kokybės kontrolės politikos srityje sutelkė užtikrinimui, kad vertimai būtų „tinkami tikslui pasiekti“, o vieningo kokybės rodiklio iki šiol nenusitatė. Generaliniai direktoratai ir tarnybos, vertindami laisvai samdomų vertėjų vertimų kokybę, ne visada gali tinkamai atsižvelgti į diferencijuotus kokybės reikalavimus pagal tinkamumo principus. Šiuo metu Komisija svarsto, kokie kokybės vertinimo būdai yra tinkamiausi.

Visi laisvai samdomų vertėjų vertimai yra įvertinami remiantis atrankiniu puslapių patikrinimu ir yra atmetami, jei šiuo būdu priinama prie išvados, kad kokybė yra nepatenkinama.

Kokybės problemų, susijusių su 2004 m. pereinamuoju laikotarpiu Komisijos pateiktai užsakomųjų paslaugų teikėjams teisės aktų projektai, priežastis yra vidaus patikrinimo riboti pajėgumai. Savarankiški aktai buvo gana reguliariai tikrinami, o bendro sprendimo aktai dažnai likdavo netikrinti, nes jie dar bent kartą (Parlamente arba Taryboje) buvo skaitomi prieš juos paskelbiant. 2006 m. ši laikina problema buvo visiškai išspręsta, ir daugiau kaip 90 % visų institucijos viduje bei laisvai samdomų vertėjų atliekamų vertimų yra patikrinami arba peržiūrimi.

Atsižvelgdama į laisvai samdomų vertėjų, visų pirma į ES-10 kalbas pagal sutartis verčiančių naujų rangovų, vertimų blogą kokybę, Komisija i) 2005 m. pradžioje organizavo seminarus laisvai samdomiems vertėjams naujųjų valstybių narių sostinėse; ii) užtikrino vis didesnę galimybę naudotis vertimo priemonėmis ir pagalbine medžiaga ir iii) reguliariai teikė grįžtamąją informaciją institucijose nedirbantiems vertėjams, jei didesnės nei 5 puslapių apimties vertimai nebuvo įvertinti „labai gerai“. Todėl 2005 m. antroje pusėje laisvai samdomų vertėjų vertimų kokybės problemų kildavo rečiau.

44–46. Komisija pagerino vertimams nustatytų galutinių terminų laikymąsi, nes geriau valdė poreikius vertimams ir aktyviau programavo.

Vertimo raštu generalinio direktorato nuomone galutinių terminų laikymosi problemos daugiau nurodo tarnybų ir institucijų planavimo kokybės tobulinimo būtinybę nei vertimo pajėgumų trūkumą. Komisija mano, kad vertimai yra teisėkūros dalis, todėl vertimų galutiniai terminai turi būti visiškai integruoti į programavimą, o Vertimo raštu generalinis direktoratas dalyvauja darbotvarkės planavime ir koordinavimo tinkluose. Dabar Komisija įkūrė stebėsenos sistemą, kad vertimai būtų pateikiami laiku pagal Komisijos ir Tarybos posėdžių tvarkaraščius, – iki šiol iš rezultatų aiškėja, kad šiomis aplinkybėmis siūlomos vertimo paslaugos yra suderinamos su teisiniais įsipareigojimais ir naudojimo poreikiais.

2004 m. viduryje ir pabaigoje vertimų į ES-10 kalbas galutiniai terminai buvo iš tikrųjų ilgesni, nes trūko išteklių, kaip nurodyta 19–20 dalyse. 2005 m. galutiniai terminai buvo trumpesni, o programavimas buvo vykdomas sklandžiau.

Komisija, siekdama įvertinti darbinio pobūdžio vertimų ir tiesioginių užsakomųjų paslaugų apimtį, pradeda apklausą ir spręs šiuos klausimus atsižvelgdama į būsimą atnaujintą 2007 m. ir vėlesnių metų strategiją.

47–49. Audito Rūmų nurodytas Komisijos parengtas sąnaudų apskaičiavimo projektas buvo parengtas 2001 m. ir taikomas iki 2003 m. vidurio. Juo buvo pasiektas numatytas tikslas informuoti apie išlaidas vertimui. Vis dėlto pripažinta, kad šios sistemos išlaikymas teikiant naujausią informaciją apie bendras išlaidas atliekant reikalaujamus vertimus nėra prioritetas klausimas, nes tuo aptarnaujamiems generaliniams direktoratomams būtų suteikta nedidelė pridedamoji vertė – jų vertimo poreikiai būtų išsamiai nagrinėjami pereinamosios vertimo tvarkos aplinkybėmis.

Paskelbusi 2004 m. gegužės mėn. komunikatą Komisija perkėlė dėmesį nuo informavimo apie išlaidas vertimui į aktyvesnę poreikių valdymą, todėl bendros išlaidos vertimui labai sumažėjo.

2007 m. preliminariniame biudžeto projekte Komisija pasiūlys sukurti naują politikos sritį „31 kalbos tarnyba“, kurioje bus atsižvelgiama į visų kalbų tarnybų poveikį biudžetui (jos nebebus priskiriamos skirtingoms politikos sritims).

Siekdama remti vertimo proceso veiksmingumo stebėseną atsižvelgiant į išlaidų vertimui (ir kitiems produktams) pokyčius, šiuo metu Komisija atnaujina pastovių išlaidų skaičiavimo sistemą, kuri atitinka Audito Rūmų taikomą metodologiją.

51–52. Nors oficialiųjų kalbų padaugėjo beveik dvigubai, 2005 m. bendros išlaidos vertimui Komisijoje padidėjo apytikriai tik 20 %, palyginti su 2003 m. Tai buvo pasiekta griežtai įgyvendinant poreikių valdymo strategiją. Vis dėlto krito darbo našumas, o su tuo yra susijusios padidėjusios išlaidos vienam puslapiui Komisijoje – tai yra pereinamojo pobūdžio veiksnys, kuris atsiradęs dėl:

- politinės būtinybės užtikrinti vienodą požiūrį į visas kalbas, nors po 2004 m. plėtros vertimo į 9 naujasias oficialiąsias kalbas pajėgumai tik laipsniškai kuriami 2004–2006 m. laikotarpiu,
- patyrusių vertėjų, vertimo atminčių, terminologijos, mašininio vertimo ir kt. trūkumo 9 naujųjų oficialiųjų kalbų atveju, todėl su šiomis kalbomis susijusio darbo našumo pajėgumai yra menkesni, palyginti su „senosiomis“ kalbomis,
- 2003 m. vertimo poreikių ir su tuo susijusio darbo našumo, kurie buvo rekordiškai dideli, o darbuotojai privalėjo dėti didžiules pastangas dirbdami viršvalandžius, atidedami planuotas atostogas ir kt. Todėl šis lygis nėra tinkamas atskaitos taškas kalbant apie ilgalaikį darbo našumo tikslą.

Jau 2004–2005 m. Komisija pradėjo kai kuriuos vidinius persikirstymus ir sprendime dėl 2007 m. metinės politikos strategijos nustatė ambicingesnius vidinių persikirstymų Vertimo raštu generaliniame direktorate tikslus siekdama derinti pastovias išlaidas su besikeičiančiais poreikiais versti į tam tikras kalbas. Kitos korekcinės priemonės apima laisvai samdomų vertėjų vertimų skaičiaus mažinimą (nors užsakomųjų paslaugų gali prireikti atsižvelgiant į konkrečią temą arba tam tikros kalbos mokėjimo trūkumą institucijoje), vertimus verčiant tiek į gimtąją, tiek į užsienio kalbą, laikinas vertėjų stažuotes kituose generaliniuose direktoratuose ir Komisijos redagavimo tarnybos išplėtimą.

53. f) Komisija priėjo prie nuomonės, kad nuo 2005 m. visiškai arba iš dalies atliktų vertimų, kurių vėliau neprireikė dėl vėlesnių pakeitimų originalo tekste, kiekis yra nedidelis – tai politikos nepradėti versti negavus nebekeičiamos teksto versijos rezultatas.

Vienintelė išimtis yra dokumentai, kuriems dėl politinių priežasčių, patvirtintų aukščiausiu lygiu, nustatyti labai trumpi galutiniai terminai, kurių galėtų būti nesilaikoma, jei vertimai nebūtų pradėti iki nebekeičiamos teksto versijos pateikimo.

54. Komisija pradeda apklausą siekdama įvertinti darbinio pobūdžio vertimų ir tiesioginių užsakomųjų paslaugų mastą – Komisija atsižvelgs į šios apklausos rezultatus atnaujindama būsimą 2007 m. ir vėlesnių metų vertimo strategiją.

56–59. 2005 m. Komisijos pajėgumai vertimo programavimo srityje buvo labai sustiprinti: didelę dalį Komisijos darbo krūvio apima darbotvarkės planavimas ir reguliari stebėseną generalinių direktoratų koordinaciniuose susitikimuose. Vertimo raštu generalinio direktorato poreikio valdymo skyrius palaiko reguliarius kontaktus su atsakingais už vertimo klausimus asmenimis kiekviename generaliniame direktorate – dėl šių pastangų susidarė padėtis, kai dauguma generalinių direktoratų reguliariai siunčia prognozes, visų pirma svarbių klausimų atvejais.

Generalinis sekretoriatas pripažino būtinybę naudoti tinkamesnes programavimo priemones, ir imamasi veiksmų geriau integruoti vertimo klausimus į Komisijos programavimo priemones.

Vis dėlto tokios poreikio prognozavimo sistemos visada bus ne labai patikimos, nes mūsų darbo pobūdis yra politinis, dėl nenumatytų įvykių reikia naujų iniciatyvų ir kt. Be to, net kai yra galimybė naudotis vidaus pajėgumais, laisvai samdomų vertėjų pajėgumų vis dar gali prireikti tokiems dokumentams (pvz., dokumentams, kuriuose daug techninių terminų), kurių vertimui reikia žinių, kurių neturi institucijos viduje dirbantys vertėjai.

60–62. Vertimo raštu generalinis direktoratas nustato galutinius terminus su vertimus atlikti prašančiais generaliniais direktoratais atsižvelgdamas į dokumento paskirtį ir tikslą (pvz., dokumentas yra skirtas konkrečiam Tarybos arba Komisijos posėdžiui). Šis požiūris yra geresnis nei galutinio termino paskyrimas, nes tai suteikia galimybę lanksčiau ir veiksmingiau naudoti esamus išteklius ir sumažina papildomų pajėgumų poreikį sprendžiant darbo krūvio padidėjimo klausimą.

67. Išankstinis tekstų apdorojimas Komisijoje yra labai automatizuotas, o centriniam vertimo planavimo skyriui nebūtina atlikti jokios konkrečios paieškos: visi vertimui skirti dokumentai (išskyrus slaptus) yra automatiškai patikrinami Euramis, didžiulėje kalbos duomenų bazėje, kurioje tūkstančiai dokumentų suskirstyta į sakinius su jais atitinkančiais vertimais. Šie patikrinimai taip pat apima Eur-Lex duomenų bazės turinį.

68–71. Vertimo darbo eigos organizavimas Komisijos vertimo skyriuose remiasi priemonėmis, suteikiančiomis galimybę sužinoti kiekvieno vertėjo galimybes versti. Vis dėlto šios priemonės visapusiškai neatspindi visų vertėjo galimybių versti aspektų, pvz., specialiųjų žinių arba kalbos mokėjimo. Todėl skyriaus vadovo nuomonė lieka svarbiu veiksniumi.

Kalbant apie IT priemonių naudojimą, Komisija aktyviai skatina jas naudoti, kad būtų padidintas ekonomiškumas. Veiksmai šioje srityje apėmė informavimą, mokymą (visų pirma suteikiant galimybę galutiniam vartotojui veiksmingai naudoti šias priemones) ir užtikrinimą, kad darbo našumą stiprinančios priemonės būtų suderinamos su kitomis priemonėmis (pvz., TWB su LegisWrite). Vyriausios grandies vadovybė nuolat rėmė tokių priemonių naudojimą. Neseniai Komisija paskelbė kai kurias „gerosios patirties gaires“ savo vertėjams. Ypatingos pastangos

skiriamos mokyti naujai įdarbintus vertėjus ir sekretorius naudotis kompiuterinėmis priemonėmis. Vis dėlto iš dalies pats vertėjas sprendžia, kokios priemonės ir ištekliai geriausiai tinka jo darbui, – tai priklauso nuo išankstinio tekstų apdorojimo pranešimo ir nuo vertėjo išsilavinimo, žinių ir patirties.

73–74. Komisijos sprendimas, ar naudotis užsakomosiomis paslaugomis, labai priklauso nuo svarstomo dokumento rūšies. Kadangi buvo numatytas tikslas, kad užsakomosios paslaugos siektų 30 % vertimų, o vertimo darbo krūvis Komisijoje buvo labai didelis, buvo priimti tam tikri sprendimai, kad tam tikri dokumentai būtų automatiškai siunčiami užsakomųjų paslaugų teikėjams.

2004 m. pradėjus taikyti naują poreikių valdymo politiką Komisija atsisakė anksčiau nustatytų su užsakomaisiais vertimais susijusių tikslų. Vis dėlto šiek tiek užtruko, kol praktika užsakomųjų paslaugų atžvilgiu buvo pakeista. Šiuo metu užsakomosios paslaugos daugiausia yra apribotos realiomis reikmėmis (t. y. jomis papildomi vidaus pajėgumai). Be to, išimtiniais atvejais, kai konkrečios kalbos departamente trūksta būtinų žinių konkrečiu klausimu, vertimai bus ir toliau siunčiami užsakomųjų paslaugų teikėjams, nepriklausomai nuo esamų vidaus pajėgumų.

75. Komisijos vertimo strategija bus išplėsta siekiant apimti taip pat nepagrindinių dokumentų vertimo gaires ir stiprinti Vertimo raštu generalinio direktorato koordinuojantį vaidmenį nukreipiant visą informaciją apie prašymus versti per Vertimo raštu generalinį direktoratą.

76. Komisija apibrėžia „produktyvumą“ kaip „darbo našumą“, kuris reiškia vertėjo per dieną pateikiamą darbo rezultatą atsižvelgiant į poreikį, nes produktyvumas negali būti paprasčiausiai nustatomas puslapių skaičiumi remiantis visos darbo dienos ekvivalentais.

78. Lyginant vertimą ES institucijose ir privačiame sektoriuje reikia atsižvelgti į šiuos papildomus veiksnius:

- a) galimybės gauti profesionalaus vertėjo paslaugas yra labai skirtingos – tai priklauso nuo konkrečios kalbos;
- b) pagrindinė problema yra laisvai samdomų vertėjų vertimų kokybės įvairovė – tai sudaro sunkumų veiksmingai planuoti kokybės kontrolės veiklą;
- c) vertimo agentūros dažnai turi veiksmingesnę struktūrą, nes jos gali tiesiogiai sudaryti sutartis dėl vertimo su daugeliu žmonių, kurie neturi nuolatinio darbo ir todėl gali lanksčiau prisitaikyti prie besikeičiančių poreikių. ES institucijoms yra būtina turėti pakankamai darbuotojų, kad būtų užtikrinta kokybė ir nepriklausomumas bei galimybė atsižvelgti į pakitusius ir nenumatytus poreikius.

Todėl Komisija mano, kad politinėse organizacijose, tokiose kaip Europos institucijos, su laisvai samdomų vertėjų vertimais susijusi ekonominė nauda ne visada yra svarbesnė už riziką, susijusią su kokybe.

79–80. Komisija pabrėžia, kad 2004–2005 m. vidutinio darbo našumo pokyčiai yra netipiški ir neatspindi vertėjų tikrų darbo rezultatų. Jie atsirado veikiau dėl poreikio sumažėjimo, dėl kurio kyla poreikio ir pasiūlos struktūrinis neatitikimas kalbų departamentuose, patyrusių vertėjų trūkumo, ES-10 kalbų terminų bazės ir vertimo atminčių bei laiko, kuri ES-10 vertėjai skiria dideliame kiekiui laisvai samdomų vertėjų vertimų tikrinimams (Audito Rūmų pateikti darbo našumo statistikos duomenys nepaima šio aspekto).

Poreikis ir su juo susijęs darbo našumas gali kisti priklausomai nuo politikos ir teisėkūros veiklos lygio Komisijoje. Palyginti didelės išlaidos vidaus vertimų tarnybai yra iš dalies pateisinamos galimybe atsižvelgti į neatidėliotinas politines reikmes – tai susiję su tam tikru produktyvumo sumažėjimu, kai aktyvumas yra nedidelis.

Komisija ėmėsi kelių iniciatyvų atsižvelgdama į poreikių lygio struktūrinį nuosmukį ES-15 neprocėdūrinių kalbų atveju:

- vidiniai persikirstymai siekiant sustiprinti naujų kalbų departamentus, Vertimo raštu generalinio direktorato horizontaliąsias tarnybas ir kitas Komisijos tarnybas (2004 m. 32 darbo vietos pagal personalo planą, 2005 m. – 41, 2006 m. planuojama 43, o 2007 m. – 205),
- ES-15 kalbų laisvai samdomų vertėjų vertimų kiekius sumažintas nuo 20 % 2003 m. beveik iki nulio,
- pradėta versti tiek į gimtąją, tiek į užsienio kalbą (vertimas į vertėjo antrąją kalbą),
- vertėjų stažuotės kituose generaliniuose direktoratuose.

Šios priemonės bus toliau įgyvendinamos, o iki 2006 m. pabaigos Komisija siekia suderinti darbo vietų skaičių visuose kalbų departamentuose su realiomis reikmėmis. Ji taip pat spręs generalinių direktoratų atliekamų tiesioginių užsakomųjų paslaugų ir darbinio pobūdžio vertimų, kurių visiškai neprižiūri Vertimo raštu generalinis direktoratas, klausimą atsižvelgdama į būsimą atnaujintą 2007 m. ir vėlesnių metų vertimo strategiją.

81. Komisija dės daugiau pastangų siekdama geriau subalansuoti darbo krūvį įvairiuose skyriuose a) didindama departamentų bendradarbiavimo lankstumą ir b) racionalizuodama skyrių darbo pasidalijimą kalbos departamentuose ir, atsižvelgdama į šį pasidalijimą, sukurdamą panašias sektorių struktūras poreikių valdymo skyriuje.

Vis dėlto Komisija nurodo, kad lyginant atitinkamą darbo krūvį turėtų būti atsižvelgta į įvairių kalbų departamentų ypatumus ir galimybių ribas.

87. 2004 m. Komisija dėjo daug pastangų, kad tokios statistinės sistemos taip pat apimtų atitinkamus rodiklius, skirtus 2004 m. gegužės mėn. priimtai vertimo strategijai įgyvendinti. Šiuo metu ji rengia duomenų saugyklą, siekdama įtraukti išsamesnius duomenis apie vertimo darbo krūvius. 2006 m. planuojama persvarstyti tam tikras statistikos sąvokas, pvz., „dienos darbo krūvis“.

88. Komisija teikia pirmenybę apibendrintų duomenų apie darbo krūvį (skyrus ir departamento, vienam vertėjui tenkantis darbo krūvio vidurkis ir kt.) naudojimui – ji priėjo prie nuomonės, kad to pakaktų darbo eigos atlikimui stebėti. Išsamesnė statistika turėtų būti naudojama atsargiai, nes tokiai statistikai turi poveikį įvairūs veiksniai: galimybė naudotis vertimo atmintimis ir terminais, vertėjo žinios konkrečioje srityje, vertėjo šaltinio kalbos mokėjimo lygis (vertėjo trečioji, ketvirtoji arba net penktoji kalba), pastangos užtikrinti kokybę remiantis tinkamumo požyriu ir kt. Tokia statistika yra sudėtinga, o ją parengti yra brangu atsižvelgiant į vertimo darbo eigos sudėtingumą.

Į šiuo metu rengiamą Komisijos vertimo duomenų saugyklą bus įtraukti išsamesni kokybės kontrolės duomenys, grindžiami sutartu patikrinimo apibrėžimu, kryžminiu skaitymu, korektūra, atsitiktinės atrankos patikrinimu, kita kokybės kontrolės veikla ir supratimu, kokia yra kiekvieno minėto elemento vieta ir tikslas užtikrinant, kad produktas būtų tinkamas tikslui pasiekti.

Kalbant apie darbo krūvio ir užsakomųjų paslaugų sąsają, reikėtų nepamiršti, kad kartais tam tikri vertimai privalo būti paskirti atlikti užsakomųjų paslaugų tiekėjams nekreipiant dėmesio į esamus vidaus pajėgumus (žr. taip pat pastabas Nr. 73 ir 74).

Komisija nėra sukūrusi veiklos rodiklių, kuriais nurodomas IT vertimo priemonių poveikis produktyvumui, tačiau turi kai kurių statistikos duomenų, kuriuos reikėtų aiškinti. Galima susipažinti su metinės gamybos ir darbo našumo duomenimis, kuriuos galima susieti su išlaidomis IT vertimo priemonėms. Vis dėlto ši sąsaja nėra akivaizdi, nes per pirmuosius etapus poveikis visuomet yra didesnis.

89. Komisija mano, kad skaičiuojant investicijų į IT priemones poveikį produktyvumui reikėtų atsižvelgti į automatiškai išverstas teksto dalis.

Atsižvelgus į vertimo atminčių ir kitų vertimo pagalbinių priemonių įtaką Komisijos darbo krūvio statistikai būtų padaryta didelė investicija. Kitus produktyvumui įtakos turinčius veiksnius (pvz., nepalanki situacija verčiant iš ketvirtosios arba penktosios kalbos arba pranašumas verčiant gerai žinomą dalyką) yra sunkiau nustatyti.

91.–95. Darbo krūvio balansavimo schema buvo bandomasis projektas siekiant kurti savitarpio pasitikėjimą. Rezultatai buvo labai teigiami: Komisija pasiūlė kitoms institucijoms savo visus nenaudojamus pajėgumus ES-8 kalbų srityje ir sutiko su visomis institucijomis, kad ES-10 vertimo departamentai vis dar negalėjo visapusiškai prisitaikyti prie balansavimo schemos dėl nepakankamų išteklių; per 2006 m. jie bus įtraukti.

Iš 2006 m. darbo krūvio balansavimo skaičių matyti, kad bendra apimtis nuolat labai didėja. Komisija yra visiškai įsipareigojusi naudoti ir toliau vystyti darbo krūvio balansavimo mechanizmą, tačiau atkreipia dėmesį, kad privalo būti sudaryta galimybė visuomet panaudoti tam tikrą dalį vidaus pajėgumų atsiradus nenumatytiems poreikiams.

Darbo krūvio balansavimo schemos galimybės sumažės dėl vykdomų veiksmų siekiant suderinti išteklių paskyrimą kalbų departamentams su realiomis reikmėmis. Šie korekciniai veiksmai išlieka svarbiausiu Komisijos prioritetu.

Institucijos skiria vidutiniškai 20 % bendro darbo kiekio užsakovų paslaugų teikėjams užuot apsikeitusios juo tarpusavyje – tam daugiausia įtakos turi esamų nenaudojamų pajėgumų ir prašymų dėl apsikeitimo trūkumas per visą laikotarpį, kuris yra reikalingas įvykdyti prašymą.

Teiginys apie su laisvai samdomais vertėjais susijusius papildomus 11 milijonų eurų, kuriuos Audito Rūmų skaičiavimu būtų galima sutaupyti, netaikytinas Komisijai, kurioje nuo 2004 m. gegužės mėn. daugumą laisvai samdomų vertėjų atliktų vertimų sudarė vertimai į ES-10 kalbas; taip sumažinant galimą išlaidų mažinimą beveik iki nulio laisvai samdomiems vertėjams skirtame biudžete.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

96. Procedūros ir priemonės, skirtos siųsti prašymus atlikti vertimus iš Komisijos generalinių direktoratų į Vertimo raštu generalinį direktoratą ir tolesniam tokių prašymų tvarkymui, yra sukurtos.

Rekomendacija

Komisija pritaria Audito Rūmų rekomendacijai racionalizuoti prašymų atlikti vertimus generaliniuose direktoratuose ir tarnybose procedūras ir sukurs taisykles bei gaires, susijusias su nepagrindinių dokumentų vertimu, atsižvelgdama į būsimą vertimo strategijos atnaujinimą.

97. Komisija sugebėjo įgyvendinti politinius ir su sutartimi susijusius įsipareigojimus vertimo srityje. Ji taip pat nurodo, kad visų pirma stojančiosios šalys yra atsakingos už savo vertimų rinkos vystymą, o Komisija pakartotinai perdavė šią informaciją atitinkamoms vyriausybėms.

Rekomendacija

Komisija atkreipia dėmesį į Audito Rūmų rekomendaciją sukurti veiksmų planą, kad būtų geriau informuojamos ES-10 valstybės narės ir šalys kandidatės, jose būtų skatinamas susidomėjimas vertimo veikla Bendrijoje, tačiau nurodo, kad ji ėmėsi veiksmų parengti vertimo rinkas stojančiose šalyse geriau informuodama jas ir skatindama jose susidomėjimą vertimo veikla Bendrijoje: ji sukūrė skyrius atstovybėse, esančiose ES-10 valstybėse narėse, prieš joms įstojant, o neseniai – taip pat ES-2 stojančiose šalyse. Jie siekia aktyvių kontaktų su vertėjų profesinėmis organizacijomis, universitetais ir žiniasklaida atitinkamose šalyse. Komisijos „Atvykstančių vertėjų schema“ buvo išplėsta įtraukiant universitetus visose šiose šalyse, įskaitant Bulgariją ir Rumuniją. Komisijoje buvo rengiami profesinės paskirties lankymais iš šių šalių, o 2005 m. pradžioje Vertimo raštu generalinio direktorato generaliniam direktoriui lankantis Bulgarijoje ir Rumunijoje, buvo dedamos ypatingos pastangos, kad žiniasklaida daugiau nušviestų vertimo veiklą.

98. Rekomendacija

Komisija pritaria Audito Rūmų rekomendacijai sudaryti su vertimo paslaugų naudotojais susitarimus dėl aptarnavimo lygio. Tokie susitarimai dėl aptarnavimo lygio verčiant SANCO ir EMPL generaliniams direktoratomis skirtus vadovus jau buvo sudaryti: šie generaliniai direktoratai atliko visapusišką savo visų metų reikmių vertinimą, Vertimo raštu generalinis direktoratas pasiūlė paptarti kalbos klausimais rengiant tekstus originalo kalba, ir buvo susitarta dėl tekstų vertimo terminų.

99. Vidaus pajėgumų tikrinti laisvai samdomų vertėjų atliktus vertimus į ES-10 kalbas trūkumas buvo pirmaisiais mėnesiais po plėtros, ir jis buvo apribotas dokumentais, kuriems buvo taikomas „apsaugos tinklas“ dėl vėlesnių skaitymų Parlamente ir Taryboje.

Rekomendacija

Komisija abejoja dėl pridėtinės vertės, kuri būtų sukurta naudotojų apklausomis. Vis dėlto ji svarsto, kokie kokybės vertinimo būdai yra tinkamiausi. Be to, grįžtamoji informacija yra gaunama reguliariai, ir į ją atsižvelgiama.

100. Vidaus vertimų produkto kokybės kontrolė (patikrinimai ir kitokie peržiūrėjimai) yra atliekama siekiant pateikti tinkamus tekstus, o ne sukurti kokybės rodiklį, ir negali būti taikoma visiems vertimams (rizikos vertinimas). Laisvai samdomų vertėjų atlikti vertimai vertinami remiantis atrankiniu puslapių patikrinimu, o tie vertimai, kurių kokybė yra bloga, yra vėliau taisomi.

Rekomendacija

Komisija pritaria Audito Rūmų rekomendacijai, kad turėtų būti atliekami reguliarūs atsitiktiniai kokybės patikrinimai. Ji planuoja – tai dalis bendrų kokybės valdymo pastangų – pradėti taikyti sistemą, kuria siekiama sistemingiau apibrėžti, stebėti ir dokumentuoti kontrolės veiklą. Sistemingesnis požiūris, apimantis atrankinius patikrinimus, bus atidžiai išnagrinėtas atsižvelgiant į šiuo metu pradėtą bendresnę kokybės ir kokybės vertinimo analizę.

101. Rekomendacija

Komisija pritaria Audito Rūmų rekomendacijai, kad tiesioginių užsakomųjų paslaugų ir „darbinio pobūdžio vertimų“ lygis turėtų būti stebimas, ir pradeda apklausą siekdama tiksliau nustatyti šių darbinio pobūdžio vertimų ir tiesioginių užsakomųjų paslaugų mastą. Šios apklausos išvados bus nagrinėjamos rengiant atnaujintą 2007 m. ir vėlesnių metų vertimo strategiją.

102.–103. Komisija apskaičiavo 2002 m. išlaidas vertimui ir išlaidas vienam puslapiui ir sustabdė tolesnį šių skaičiavimų atnaujinimą laukdama audito rezultatų, kurie yra šios ataskaitos tema.

Rekomendacija

Komisija pritaria Audito Rūmų rekomendacijai, kad turėtų būti užtikrinta tinkama valdymo informacija apie išlaidas vertimo veiklai, ir, atsižvelgdama į Audito Rūmų taikytą metodologiją, šiuo metu atnaujina išlaidų skaičiavimo ir stebėsenos sistemą, kuri yra reguliaraus atsiskaitymo, susijusio su valdymo informacija, dalis.

104. Darbo krūvio kritimas, struktūrinis įvairių oficialiųjų kalbų vertimo pasiūlos ir poreikio neatitikimas atsirado dėl 2004 m. gegužės mėn. pradėtos taikyti vertimo strategijos. Vis dėlto šie neatitikimai yra pereinamojo laikotarpio padarinys, ir jų klausimas šiuo metu yra sprendžiamas.

Šia strategija buvo skurtas pagrindas, kuris sudaro galimybę sutaupyti daug Bendrijos biudžeto lėšų: tuoj pat buvo sutaupyta nustačius įdarbinimo naujųjų kalbų departamentuose tikslus, kurie buvo žymiai mažesni nei ankstesni vidurkiai. Papildomai buvo sutaupyta vykdant tebesitęsiančius persikirstymus iš senųjų kalbų departamentų ir kitus žmogiškųjų išteklių valdymo veiksmus bei nuolat iš naujo pritaikant vertimo strategiją.

105. Komisija labai pagerino vertimo planavimo pajėgumus: atsakingų už vertimo klausimus asmenų tinklas generaliniuose direktoratuose pertvarkytas siekiant suteikti Vertimo raštu generaliniam direktoratui konkrečias ryšių palaikymo vietas ir skatinti vertimo klausimų koordinavimą generaliniuose direktoratuose bei vertimo programavimą.

Šiuo metu daugiau dėmesio skiriama vertimo aspektams tiek Komisijos, tiek tarpinstituciniu lygiu: bendradarbiaujant Komisijos, Tarybos ir Europos Parlamento registracijos tarnyboms, buvo organizuota teisės aktų projektų vertimų tolesnė kontrolė. Kartu su

Generaliniu sekretoriatu dedamos pastangos toliau tobulinti vertimo programavimo priemonės atsižvelgiant į *eGrefte*. Posėdžiai su Tarybai pirmininkaujančia valstybe, kuriose dėmesys sutelktas į vertimo planavimą ir prioritetų nustatymą, tapo reguliarūs, taip prisidedant prie geresnio planavimo. Taip pat kartu su Komisijos generaliniais direktoratais rengiami reguliarūs įvairių tarnybų su vertimo klausimais susiję posėdžiai.

Komisija yra pasiryžusi tęsti šį darbą siekdama toliau gerinti vertimo programavimą.

106. Nors kai kurios vertimo problemos atsirado 2004 m., šiuo metu Komisija pakoregavo užsakomųjų paslaugų politiką ir mažina užsakomųjų paslaugų kiekį beveik iki nulio kalbų departamentuose, kuriuose yra nenaudojamų pajėgumų. Vis dėlto užsakomųjų paslaugų nebus atsakyta siekiant spręsti konkrečius kalbos kompetencijos klausimus (t. y. konkrečių kalbų kombinacijų klausimus) arba dalyko žinių klausimą (pvz., tarptautiniai apskaitos standartai, bankininkystės direktyvos ir kt.).

107. Komisija pasiryžusi ir toliau vaidinti skatintojos ir aktyvios tiekėjos vaidmenį institucijų darbo krūvio balansavimo schemoje. Vis dėlto ji mano, kad Audito Rūmų apskaičiavimai dėl 11 milijonų eurų, kuriuos būtų galima sutaupyti, netaikytini Komisijai (žr. 95 dalį).

Darbo krūvio balansavimo galimybės tebėra apribotos dėl įvairių institucijų skirtingo darbo pobūdžio, tvarkaraščių ir darbotvarkių bei reikmių išlaikyti tam tikrus pajėgumus nenumatyto ir skubaus poreikio atveju.

Rekomendacija

Komisija pritaria Audito Rūmų rekomendacijai, kad jos tarnybos turėtų geriau planuoti vertimo veiklą, ir nurodo pastangas, kurios dėtos šiuo klausimu (žr. 105 dalį pirmiau).

Komisija remia institucijų bendradarbiavimą ir taip pat pritaria rekomendacijai, kad būtų sprendžiamas tiesioginių užsakomųjų paslaugų klausimas ir tęsiamas bandomasis projektas dėl institucijų darbo krūvio balansavimo. Vis dėlto ji priėjo prie nuomonės, kad institucijų sąskaitų pateikimo sistema užkrautų administracinę našą, kuri nebūtų lygi galimai naudai.

108. Rekomendacija

Komisija pritaria Audito Rūmų rekomendacijai, susijusiai su tolesniu vertimo proceso tobulinimu, o šių pasiūlymų daugumą jau yra įgyvendinta: geroji patirtis naudojant šiuolaikinę technologiją yra reguliariai skelbiama; nauji vertėjai įsisavina šią gerąją patirtį tuoj pat ir visapusiškai (100 %) naudoja IT vertimo priemones. Kompiuterinių priemonių integravimas yra tebetęsiamas projektas tiek administravimo, tiek vertimo priemonių srityse. Išankstinio tekstų apdorojimo automatizacija buvo vienas iš svarbių veiksmų siekiant šio tikslo.

Šiuo metu Komisija didina Vertimo raštu generalinio direktorato nuotoliniu būdu dirbančių darbuotojų skaičių nuo 100 iki 200.

109. Komisija priėjo prie nuomonės, kad valdymo informacija, kuria būtų suteikta galimybę kontroliuoti išlaidas vertimui, yra pakankama. Vis dėlto statistikos duomenų bazės yra nuolat

atnaujinamos ir tobulinamos pritaikant jas prie vystomų tikslinės valdymo informacijos reikmių.

Be to, Komisija teikia pirmenybę apibendrintai statistikai, kuri, kaip ji mano, tinka stebėsenos tikslams pasiekti.
